

АНДРЕ БРЮЙЕР ПОСЛЕДНИЯТ ТАНЦ

Превод от френски: Радка Крапчева, 1993

chitanka.info

ПЪРВА ЧАСТ

I

— Мога ли да вляза, Кристиан?

— Разбира се, татко — разнесе се звучният глас на младото момиче.

С отривисто движение на човек, свикнал да командва, Франсоа д'Ервил отвори вратата на стаята, в която се беше настанила болната му от грип дъщеря.

— Как, не си ли на топло в леглото? Знаеш, че си още твърде слаба и бледа — каза той, като спря погледа си върху стройната фигура, изтегната на дивана, която се очертаваше под кожената завивка.

— В леглото? Защо, за бога! — учуди се девойката. — Татко, аз съм здрава; вече нямам температура. Само за да изпълня желанието ти, понеже съм послушна и разумна дъщеря — виждаш, че не си пестя комплиментите, — се отказах да те придружа на испанския празник у твоята приятелка, госпожа генералшата Мюрекур. Ако се съди по програмата, без да говорим за „изненадата“, която е тайна, празненството е много примамливо... Разчитам на теб да ми разкажеш подробно за всичко и специално за „изненадата“, нали се лишавам от нея заради твоите прекалени бащински грижи и страхове...

— Искаш ли и аз да се лиша заедно с теб? — запита той нежно, като погали с целувка къдриците, които засенчваха повдигнатото към него чело. — Ако кажеш, ще остана и ти ще ми сервираш чай; виждам, че Селина вече е приготвила подноса. При теб е така хубаво, че ми изчезна желанието да изляза и да се опитам да забравя многобройните книжа, които запълваха досега неделния ми следобед; прегледах ги сам, защото исках да дам възможност на този младоженец секретаря ми да се порадва свободно на щастието си.

— Това е хубаво, татко, но не забравяй, че дъщеря ти винаги е готова да го замести, доколкото позволяват възможностите ѝ.

— Зная, зная, но не ми се иска да те отделям без особена нужда от твоите занимания и от това кътче.

Възхитеният поглед на Франсоа д'Ервил обгърна стаята, чиято модерна и отличаваща се с рядък вкус обстановка обичаше; тази стая с кремави тапети на фантастични цветя, където лампите със златисти абажури хвърляха слънчеви отблясъци върху светлите мебели и върху шкафовете с подвързани в кожа книги, върху отвореното пиано и дългата ниска маса, където бяха натрупани в безпорядък книги, списания, вестници — единствените развлечения на оздравяващата девойка.

Чудесно подредени свежи цветя пръскаха аромат и създадоха илюзията, че наблизо има някаква невидима градина. От една малка кристална ваза се разнасяше ухание на виолетки, които бяха поставени пред портрета на нейната починала преди пет години майка. Тази смърт бе засилила още повече любовта и разбирателството между бащата и дъщерята, останали сами, след като по-големият брат на Кристиан замина като офицер в Мароко.

Кристиан пренесе върху баща си пламенната любов, която хранеше към майка си — нежно и болнаво създание, изтощено след двете твърде близки раждания.

От своя страна, Франсоа д'Ервил се стараяше да замести, доколкото можеше, отсъстващата, подпомаган в задачата си от майчинските грижи на сестрата на жена си, госпожа Добрей, красивата и духовита съпруга на прочут лекар. Господин Добрей беше професор в медицинския факултет, известен в медицинския свят с откритията си при лекуването на жълтата треска.

В тази среда на приятни и образовани хора Кристиан живееше щастлива и доволна. Сега тя мило се усмихваше на възторженото възкликание на баща си.

— Да, хубаво е при теб, детето ми — подхвана той, — и повтарям: нямам никакво желание да изляза, за да изпълня едно светско задължение.

— А какво ще кажат, като забележат твоето отсъствие, старата ти приятелка генералшата и всички красиви дами, на които трябва да поднесеш почитанията си?

Той повдигна рамене и обгърна с подигравателен поглед русата, отпусната върху възглавницата глава.

— О, почитанията на един стар човек като мен! Имам отлична представа колко струват те.

Девојката подхвърли закачливо:

— Стар човек ли, татко? Ако нямаше да бъде твърде непочтително, щях да те обвиня в прекалено кокетство. Погледни се в огледалото и ще признаеш, че нямаш право да се наричаш „стар човек“. Зная какво е хорското мнение. Ти минаваш за много интересен мъж, а сребърните нишки в косата ти придават повече чар. Ти си запазил младежката си фигура и когато Макс е в Париж и се изправи до теб, вие си приличате като братя.

Той я слушаше, развеселен и трогнат от потока на ентузиазъм, който сгриваше самотното му сърце, след като загуби избраницата на младините си.

* * *

От любов към нея той бе водил, сред бурния водовъртеж на светския живот съществуването на отшелник, посветен изцяло на работата и на отговорностите, които произлизаха от огромното му богатство и тежките финансови операции...

След смъртта на жената, на която бе отдал първата си любов, той се посвети на децата. При дъщеря си особено намираще покой и го сгриваше безграничното ѝ желание да запълни празнотата в още жадното му за нежност сърце.

Веднага след загубата на майка си девојката му беше казала с онази простота и решителност, които толкова обичаше у нея:

— Татко, ако ми позволиш, аз ще заместя, доколкото е възможно, мама. Повери ми грижата за къщата. Сигурна съм, че с помощта на икономката ще мога да се справя...

В повдигнатите към него очи беше прочел толкова смелост и желание, че почувства едно неочаквано успокоение...

Ръката му се беше плъзнала по русите къдри и той отговори:

— Мое бедно дете, ти не знаеш с каква отговорност искаш да се нагърбиш. Но аз зная и не мога да те оставя да поемеш такъв товар!

— Татко, нека поне да се опитам! Със спомена за мама... ще понеса по-леко скръбта, ако бъда много заета. Ще видиш, че и ти няма да бъдеш толкова нещастен, защото ще ме имаш постоянно до себе си.

Тя удържа думата си до такава степен, до каквато той не можеше да помисли, че е възможно... Така те бяха живели един до друг в идеално разбирателство, отстранявайки възможните недоразумения, пораждащи се от разликата в характерите им. Франсоа д'Ервил се бе старал винаги да запази прямия ѝ и открит характер, неспособен на долни сметки и на никакви компромиси.

* * *

Докато говореше с баща си, девойката беше отметнала кожената завивка и станала да му сервира чай. Като него тя беше висока и стройна, с пъргави движения на спортистка.

След като му подаде чашата, Кристиан спря върху баща си своя възторжен поглед. Да, днес повече от всякога изглеждаше невероятно млад! Смутен от внезапно угризение при мисълта, че трябваше да остави сама дъщеря си, той запита повторно:

— Значи настояваш да те оставя и да отида да изпълня излишните си светски задължения?

— Кой знае, татко, дали няма да бъдеш възнаграден за това усилие!

— Добре, детето ми, ще отида у госпожа Мюрекур.

Гледаше я с нескрита нежност. Защото, въпреки суровото си изражение на човек, свикнал да разчита само на себе си, той криеше едно пламенно и жадно за ласки сърце.

Като поглади косите ѝ, пак настоя:

— Наистина ли няма да се отегчаваш, като останеш сама, Кристиан?

— Разбира се, аз не се отегчавам никога. Имам твърде много занимания, погледни.

Тя посочи списанията и книгите, разпръснати върху близката маса.

— Освен тях трябва да прегледам сметките и да пиша на Макс, за да не изпусна утрешната поща!

— Няма ли да те посети някоя приятелка?

— Знаеш, че съм под карантина по заповед на твоя лекар. Не искам да предам заразата на никого. Единствена леля Мадлен има

разрешение да идва. Мисля, че ще я намериш у госпожа Мюрекур. Кажи ѝ, че вече съм добре. Побързай, татко, иначе ще изпуснеш „изненадата“, за която те изпращам. Предупреждавам те, че ще искам подробности.

— Добре, подчинявам се на желанията на моето малко момиче и отивам.

Той постави празната си чаша на подноса, поглади косите ѝ и се отправи към вратата, придружен от една последна поръчка:

— Татко, върви и се върни бързо, очаквам те с нетърпение и с разпалено любопитство.

II

Навън той бе посрещнат от студения зимен здрач, пропит с влага. Франсоа д'Ервил закопча палтото си и закрачи бързо. Вятърът зашиба лицето му. Вдишвайки напоения с мъгла въздух, си помисли: „Добре, че не позволих на Кристиан да излезе. Малката е много непредпазлива. Дори да беше с колата, би рискувала да я повтори грипът. Писмото до Макс ще я разсее, за удоволствие и на двамата.“

Тъй като вървеше бързо, Франсоа д'Ервил стигна скоро пред къщата на генерал Мюрекур. Пред входа бяха спрели много коли. Край осветените прозорци се мяркаха множество силуети. В хола, където гостите се трупаха край широко отворените врати на салоните, долитаха звуците на някакъв испански танц, примесени с глухия, но възторжен шепот на зрителите.

Още щом се смеси с тълпата, Франсоа д'Ервил бе поразен от възклицанията, които долитаха до ушите му, и от виковете „браво“, които придружаваха оркестъра и ритмичното чукане на кастанети, удряни от опитните пръсти на някаква танцьорка. За съжаление той не можеше още да я види.

„Това трябва да е обещаната «изненада». Идвам точно навреме. Наистина тази изненада има голям успех! За да изпълня обещанието си към Кристиан, ще трябва да видя танцьорката.“

Той започна да се промъква ловко през тълпата, която задръстваше входовете, и скоро забеляза до естрадата лицето на старата си приятелка — генералшата. Тя сияеше. С вдигната глава аплодираше лудо с ръце.

„Много бих искал да видя жената, която поражда у всички такъв възторг!“ — помисли си Франсоа д'Ервил.

Той отбеляза като познавач издайническия пламък, който гореше в очите на всички мъже, и несъзнателната завист, която се бе изписала в очите на жените. И у него се разпали желанието да съзре тази магьосница...

Като направи още една крачка напред, той видя да се носи върху бляскавия като огледало паркет едно изящно, крехко и учудващо

пластично създание, чиито движения бяха една жива и особено вълнуваща хармония. Малката главица бе вирната надменно, а по устните играеше едва доловима, като отражение, усмивка.

Краката на танцърката се носеха с шеметна бързина под дългата до глезените рокля на волани. От високия гребен, забоден в косите ѝ като диадема, се спускаше воал от ефирна дантела. Змийското тяло се огъваше и извиваше тръпнецо, увличано от замайващия ритъм на последните акорди.

Завладян от тази неочаквана стихия, дори улегналият и строг Франсоа д'Ервил я съзерцаваше жадно. Младата танцърка продължаваше да се върти в светлия кръг без никаква следа от умора, сякаш опиянена от удоволствие, с лека руменина по матовото ѝ лице.

Внезапно, заедно с последния акорд, тя се спря като закована и извърна към генералшата малката си горда главица. След това я приведе почтително, сякаш благодареше на покровителката си и на лудо акламиращата я публика.

Аплодисментите подействаха на Франсоа д'Ервил като неочакван удар, който го изтръгна от несъзнателното му опиянение.

Разбира се, в своя дълъг и интересен живот той не за пръв път виждаше едно изкусително лице.

Какво повече от другите имаше тази млада жена, та бе успяла да хвърли у него, макар и за миг, онази мълния, която сега го караше да повдига рамене? И сякаш пробуден внезапно от тревожен сън, той промълви, воден от несъзнателното желание да се овладее:

— За малко не се увлякох като гимназист! Биха могли да ме упрекнат, че започвам да изгубвам ума си! По-добре е да отида да поздравя старата си приятелка. Откъде ли е открила тази невероятна танцърка? Коя ли е тя?

С решителни крачки той се отправи към домакинята.

По пътя си финансистът се ръкуваше с познати и споделяше възторжените похвали за танцърката и за сполучливото име, с което бе отбелязан номерът ѝ в програмата: Чародейката.

В края на краищата Франсоа д'Ервил стигна до генералшата, която му подаде ръка усмихната:

— А, ето ви най-после! Започвах да мисля, че няма да ме удостоите с присъствието си. Не ми ли доведохте Кристиан?

— Уви, не, за нейно голямо съжаление, уверявам ви. Намирам, че не се е съвзела напълно от грипа, за да излиза. Дала ми е нареждания да ѝ разкажа с подробности за „изненадата“ ви.

— Нали излезе много успешна? — запита тя, наивно тържествуваща.

— Толкова интересна, че дори аз бях очарован, сякаш не съм възрастният човек, за какъвто не иска да ме признае снизходителната ми дъщеря. Коя е вашата танцьорка? Професионалистка ли е?

— Не, поне засега не! Тя е истинска светска девойка, кубинка от старо семейство, което е било разорено от тамошните революции. Останала сираче, била доведена в Париж от приятели. Твърде горда и храбра, за да живее от подаяния, тя е решила да припечелва сама прехраната си. Използвала е вродената си дарба на танцьорка, за да организира малък курс, който посещават и моите племенници Гардон. Те и майка ми говориха с толкова възторг за нея, че ме накараха да я помоля да танцува на моя испански празник, за да я въведа в обществото. Признайте, че съм направила добре, тя заслужава успеха си, нали?

„Заслужава го и още как“ — помисли си д’Ервил с лека насмешка, защото си припомни вълнението, което бе объркало внезапно обичайното му спокойствие, пробуждайки у него един непознат копнеж. Заобиколен от шумната тълпа, той слушаше откъслечните обяснения, които госпожа Мюрекур му даваше набързо, погълната от ролята си на домакиня.

И сякаш още не напълно пробуден от изкусителния сън, Франсоа д’Ервил се бавеше край нея, с очи, приковани в чудното и опияняващо като аромат на тубероза или жасмин видение, което танцьорката създаваше на естрадата.

„Тази непозната ме накара да си изгубя ума! По-добре да си отида оттук, за да се оправя!“ — помисли той, сърдит на себе си.

Обаче не можа да си отиде веднага, защото бе задържан от едно неочаквано възклицание на генералшата:

— Приятелю, вие сте порядъчен и сигурен човек. Мога ли да ви поискам една малка услуга? Ще имате ли добрината да заведете госпожица Дьо Кюзко до бюфета? Всички тези младежи я отрупват с комплиментите си, а не мислят, че една чаша разхладително питие ще

я освежи, преди да отиде да се преоблече за втория си номер — Вечер в Гренада. Елате да ви представя.

Устните на Франсоа д'Ервил не можаха да изрекат благоразумния отказ, но и госпожа Мюрекур не му даде възможност да го направи. Преди да се опомни напълно, той беше отведен при Мерцедес дьо Кюзко и ѝ бе представен. Девојката му подаде голата си ръка, върху която искреше един-единствен брилянт. Като възпитан светски човек, финансистът отведе прекрасната си дама, изпратен от завистливите погледи на почитателите на Чародейката.

С чувството, че му се предлагаше едно неочаквано пиршество, той я заведе във фоайето за артистите. Тук можеше да съзерцава съвсем отблизо матовия блясък на кожата ѝ и правите чисти линии на веждите, подчертаващи тайнствения блясък на очите ѝ, прикрити от тъмни ресници.

От цялото ѝ същество лъхаше младост и свежест, нямаше нито следа от умора, въпреки буйния танц, който преди малко бе играла за гостите на госпожа Мюрекур.

Без да размисли, Франсоа д'Ервил неволно издаде впечатленията си:

— Вие обичате да танцувате, нали, госпожице? Като ви гледа, човек има чувството, че изпитвате същото удоволствие като това, което създавате, а то е много голямо, що се отнася до мен поне.

Навярно момичето разбра, че той беше искрен и че не говори само от обикновена учтивост. Лека усмивка озари блясъка на устните ѝ и тя призна с непринуденост, която ги сближи изведнъж:

— Вярно е, обичам да танцувам! Когато бях малка, това бе за мен една от най-големите радости, без да подозирам, че един ден ще бъда принудена да използвам тази дарба, която съдбата ми е дала. Не зная дали не трябва да кажа Провидението. Бъдещето ще ми открие дали е било за добро или за зло.

Той ѝ се усмихна.

— Повярвайте, госпожице, в опита на един възрастен човек и бъдете оптимистка. Лаврите, които ще съберете, ще ви помогнат ако не да живеете, то поне да понасяте живота!

По лицето ѝ се изписа съмнение и за миг тя повдигна към него тъмните си очи, чийто поглед беше непроницаем, засенчен от полуспуснатите мигли. Д'Ервил изпита истинско съжаление, че не

можа макар и за малко да открехне воала, който прикриваше затворената ѝ душа.

Но девойката изпи чашата шампанско, която той ѝ беше предложил, и каза със съвсем променено изражение:

— Благодаря ви, господине. Трябва да отида да облека циганския си костюм, за да не карам публиката да чака.

— Значи вече е свършено? И аз няма да ви видя повече в костюма ви на приказна принцеса?

— „Принцесата“ отива в миналото. Надявам се обаче, че и скромната циганка, която ще я замести, ще ви хареса. Бих искала поне... Ще останете, за да отсъдите, нали?

Казвайки това, тя беше до такава степен Чародейката, че в едно прозрение на благоразумие, след като целуна ръката ѝ и се разделиха може би завинаги, той си помисли: „Разбира се, много по-добре е да си отида! Твърде дълго стоях! Трябва да се пазя от подлудяване!“

Въпреки това остана и се настани в близост до естрадата, закриван от тежките дипли на една завеса, докато салонът се пълнеше от елегантната публика. Внезапно погледът му се спря върху замисленото и сурово изражение, което се бе изписало върху лицето на приятеля на Мерцедес дьо Кюзко. Той се въртеше около тях, докато тя говореше с него. Несъзнателно д'Ервил започна да наблюдава младия мъж и да го сравнява със себе си. В края на краищата защо се упрекваше така строго, че беше се поддал на рядкото артистично удоволствие, което му предлагаше тържествуващата младост на една непозната? Сигурно нямаше да я види вече и тя нямаше да си спомня за възрастния господин, придружил я до бюфета по молба на домакинята! Така успокоен, той дочака появяването на Мерцедес дьо Кюзко, известно от оркестъра, чиято музика започна отново да го опиянява.

III

— О, татко, колко късно се връщаш, започнах да се безпокоя.

— Да се безпокоиш? Когато знаеш, че съм в приятелски дом! Какво дете може да бъде моята разумна Кристиан!

— Когато се отнася до теб, татко, „разумната“ Кристиан става „квачка“, притеснена от дългото отсъствие на пиленцето си. Но, слава богу, ти си вече възрастни. Целуни ме и започвай да разказваш, за да забравя дългото очакване. Как беше празненството?

— Много хубаво — отвърна той, като остана прав до камината, вместо да седне в посоченото от дъщеря му кресло. Сякаш ясният поглед, който го питаше, надарен внезапно с опасна сила, можеше да прочете в дълбините на душата му впечатлението от несравнимата танцьорка.

Кристиан го гледаше изненадана, че беше така въздържан в подробностите, които знаеше, че очаква.

— Много хубаво, а после?... Разказвай, както ми обеща. Връщаш се мълчалив и запазваш удоволствието само за себе си. Не подозирах, че си такъв егоист, татко!

Девојката го наблюдаваше усмихната.

— Най-сетне — каква беше „изненадата“?

— Много живописни танци, изпълнени от една млада кубинска танцьорка, която притежава изкуството да плени публиката си.

— И теб заедно с останалите, татко?

Той призна с дръзко чистосърдечие:

— И мен! До такава степен, че след като свърши първият номер, останах и за втория — цигански танци, които госпожа Мюрекур ми похвали предварително. Останах също така и за да мога да ти опиша поне едно изпълнение от край до край.

— Признай, че за това внимание към мен ти си бил достатъчно възнаграден.

— Разбира се, не мога да отрека, че тези танци ми доставиха рядко удоволствие.

— Да, личи си, татко!

Усмивната и шеговито-закачлива, тя го гледаше леко изненадана. Кристиан не си спомняше да го беше виждала така заплепен от друго подобно зрелище. Едновременно смутена и развеселена, тя заключи:

— Татко, ти май наистина се връщаш покорен.

— Всички бяхме покорени — и млади, и стари.

— Но хайде — настоя девойката, — моля за малко повече подробности. В какво се състоеше чарът на тази кубинка? Хубава ли беше тя?

— Да, много млада, стройна и невероятно пластична.

Той говореше с небрежен тон, изправен пред камината, отдалечен от любопитния поглед, който го наблюдаваше.

Кристиан запита с гальовния си глас:

— Значи и ти, татко, си се поддал на чара ѝ?

— Разбира се. Затова се прибрах по-късно, отколкото предполагам. Последвах съвета на старата си приятелка и останах за второто изпълнение.

— Започвам да съжалявам, че не можах да видя това чудо!

Франсоа д'Ервил си спомни, че госпожа Мюрекур ѝ създаваше тази възможност, тя му бе предложила да изпрати дъщеря си да взема уроци от младата кубинка заедно с нейните племенници.

Но странно, той отхвърляше напълно вероятността да се отнесе като към платена учителка с тази приказна принцеса, чудния спомен за която искаше да запази в най-потайния кът на мислите си. По тази причина не спомена нищо за това предложение, колкото и примамлива да беше перспективата да вижда свободно у дома си тази дивна жена. По-добре беше да не я среща отново. Така не рискуваше да претърпи възможното разочарование в края на краищата!

Да, той желаше Чародейката да остане за него едно приказно видение, появило се за миг и погребано завинаги в гробницата на спомените.

Това го налагаше разумът и финансистът му се подчини чистосърдечно, с цялата си воля. Съзнавайки изненадата, която с поведението си беше пробудил у дъщеря си, той се помъчи да се отърси от опасните мисли; учуден, почти изплашен, не можеше да разбере вече себе си.

Погледът на светлите очи, повдигнати към него, и веселото бърбене на Кристиан му подеждаха успокоително. Най-после

можеше да говори свободно за приема на госпожа Мюрекур, за познатите, които срещна, за това, което бе говорил с тях.

Но той не сподели, че генералшата го беше помолила, в качеството му на „сигурен и солиден човек“, да заведе Чародейката до бюфета. Не спомена нищо и за разговора, който бяха водили, за думите, които размениха след циганските танци, когато се приближи към нея, за да я поздрави за новия успех.

Финансистът си беше отишъл едва след като видя да се приближава младият ѝ приятел, когото тя посрещна с гальовно движение, като му позволи да целуне ръката ѝ.

Непринудената веселост на дъщеря му действаше наистина като чудотворен балсам и прогонваше страшната треска, която го бе обзела от известно време. Той се чувстваше като човек, който е получил внезапно слънчев удар, след като безгрижно и самоуверено се е излагал на слънце, убеден, че не може да бъде засегнат. Може би това беше отмъщението за затвореното съществуване, което бе водил от любов към децата и изгубената завинаги съпруга.

Задушевният разговор с Кристиан през време на вечерята довърши своята благотворна работа. Франсоа д'Ервил се почувства отново господар на себе си. Той изпрати дъщеря си да спи и влезе в кабинета си да продължи работата, която беше прекъснал, за да отиде у госпожа Мюрекур, без да предвиди неочакваната буря, помела спокойствието му.

Финансистът взе писалката си и заобиколен от тишината, подтикваща обикновено към работа, се опита да продължи прегледа на документите. Но изведнъж пред очите му изникна прекрасното създание, облечено в бяло, забулено в ефирна дантела, което повдигаше към него лъхащо от младост лице и тъмните си загадъчни очи.

Ядосан на себе си, той погледна към портрета на обичната жена, поставен на бюрото му.

Тъй като съзнаваше внезапната си слабост, погледът, който хвърли към нея, беше като вик за помощ от неочакваното изкушение, което досега бе считал за невъзможно.

Разбира се, не за пръв път му се случваше да преживява трудни часове, откакто се беше затворил със спомена за младежката си любов, ограждан от работата, която му помагаше да пази устоите на своя

живот. Тогава какво значеше това внезапно пробуждане, предизвикано от една непозната, която сигурно му беше обърнала внимание като на възрастен човек, комуто подари няколко мига от своята тържествуваща младост?

С едно върховно усилие на волята си Франсоа д'Ервил прогони далеч от себе си тези опасни мисли и се залови за работа.

IV

След трескавия следобед, който изживя у госпожа Мюрекур, Мерседес дьо Кюзко се наслаждаваше на тишината и полумрака в колата, предложена ѝ от генералшата, за да я отведе в нейното малко жилище. Неотдавна, следвайки желанието си да бъде независима, тя беше напуснала къщата на старите си кубински приятели Гонзалес.

Девојката бе намерила подходяща квартира, която превърна в свое гнездо, украсено с всичко онова, което беше успяла да запази от бащиния си дом.

Докато колата се носеше в нощта, тя мислеше за празника, за танците си, в които се бе отдала всецяло с желанието да постигне необходимия успех, за да си извоюва име на светска танцьорка. Този случай ѝ беше даден и сега можеше да се избави от театъра, чиято среда и нрави нанаяваха гордостта ѝ на потомка на древен род.

Декласирането ѝ се струваше по-тежко изпитание от нищетата и работата. Искаше ѝ се поне да има възможността сама да избере пътя, по който щеше да бъде принудена да върви.

Изобщо ѝ се струваше, че днешният ден откриваше добри перспективи за бъдещето. Средата, в която госпожа Мюрекур я представи така блестящо, я посрещна добре, можеше да очаква ангажменти, които сигурно щяха да допринесат за изграждането на едно голямо име.

В тълпата от мъже, които я бяха заобиколили, нямаше само лесни за завоюване младежи, но и зрители, които притежаваха опит и силна воля. Тя беше твърде прозорлива и твърде хитра, за да не усети това, което се криеше в думите на сдържания приятел на госпожа Мюрекур, който я бе завел до бюфета по молба на домакинята. Все пак имаше чувството, че този мъж, който носеше така леко своите четиридесет и повече години, не би поискал нищо, което тя не би трябвало да одобри. И с присъщата на жените свобода тя бе приела неговия почтителен възторг, както приемаше властното обожание, с което я обграждаше Клод Ведран, приятел на Педро Гонзалес и лекар като него. Мерседес беше твърде умна, за да не оцени качествата на

този рядък младеж, презиращ всякакви материални облаги, от чийто ум, непоколебима воля и познания се възхищаваше наред с приятелите и професорите му. Приятно ѝ беше да бъде поставяна на пиедестал точно от такъв човек. Но Мерцедес беше проникателна и знаеше, че този пиедестал можеше лесно да рухне. Без да се заблуждава, тя отгатваше, че той гледаше на нея през една ослепителна призма, поддаваща се на чара на красотата ѝ и на неоспоримата ѝ интелигентност, която спечелваше всеки, който се приближеше до нея. Силата на този свой вроден чар тя бе почувствала още като дете. По-късно, когато стана жена, го използваше, за да преодолява трудностите в живота, за да постигне желанието да си възвърне лукса, сред който беше живяла в детството си. Заради тази причина младото момиче се стараяше да държи на свое разположение Клод Ведран, който под привидната си хладност беше силно влюбен в нея и сигурно щеше да направи блестяща кариера по пътя си, в който напредваше с гигантски крачки.

Не ѝ оставаше друго, освен да бъде търпелива и да следи, без да предприема каквото и да било, неговите постъпки, от които щеше да определи и своето държане.

Докато разсъждаваше така, колата пристигна пред дома ѝ и с рязкото си спиране я върна към действителността. Мерцедес слезе и позвъни. Вратата се отвори почти в същия миг.

На прага се появи дребна и слаба женица със загоряло лице и мастилени очи. Това бе Конча, дойката на Мерцедес, която не беше я напускала никога. Тя заговори веднага на испански:

— Влез бързо, да не настинеш, *Nina mía!* Доволна ли си? Сеньор Гонзалес мина да ми съобщи с какъв възторг посрещнали танците ти. И ти беше толкова хубава!

Жената говореше с такава убедителност, че Мерцедес се почувства изведнъж съживена и отморена. Следвайки старата кубинка, влезе в гостната — една малка, но оригинална стая с екзотична мебелировка, където тя обичаше да стои, защото ѝ напомняше за изгубеното отечество.

Очите ѝ се спряха веднага върху няколко прекрасни тъмночервени рози — любимите ѝ цветя, — които бяха поставени във висока ваза. Проследявайки погледа ѝ, Конча побърза да обясни:

— Донесе ги приятелят ти, сеньор доктор Ведран. Той също те видял, като си танцувала, и ти се възхищавал. Тъй като не се беше върнала, предпочете да не те чака; каза, че трябвало да си починеш сега и че щял да мине да те види утре следобед.

Мерцедес кимна леко с глава и подаде пелерината си. След това облече един мек халат и се отпусна на дивана с щастлива въздишка на отмора.

Тя знаеше, че ако искаше, можеше да приеме поканата за вечеря, която ѝ направи сеньор Гонзалес, но след уморителния следобед се нуждаеше от почивка и спокойствие.

Както бе съобщил, Клод Ведран дойде на другия ден по времето за чай, защото знаеше, че тогава беше най-сигурно да намери Мерцедес у дома ѝ.

Наистина тя току-що се бе прибрала. Чайникът вреше близо до пурпурните рози, които леко се бяха разтворили и пръскаха силен аромат.

Стаята бе изпълнена вече с много други цветя, изпратени ѝ в знак на уважение. Между тях бяха и няколко чудно красиви стръка бял люляк, придружени от визитна картичка, която сега беше изчезнала: „Граф Франсоа д’Ервил, с най-почтителни благопожелания“.

Погледът на Ведран се спря върху люляка и дълбока бръчка набразди за миг високото му чело.

Мерцедес не я видя, тъй като той се наведе над ръката ѝ. Девойката побърза да му благодари за розите. Младият човек се наслаждаваше като артист и мъж от леко приведената ѝ глава и от полуотворените ѝ устни над ухаещите цветя. Все в същата поза, тя запита мило:

— Доволен ли бяхте вчера от мен, Ведран?

— Накарахте ме да забравя всичко друго, освен вас.

Гласът му прозвуча така искрено, че тя изпита същото чувство, както предишната вечер, когато старата дойка ѝ каза убедително: „Ти беше толкова красива!“

Младото момиче се усмихна, като му поднесе чаша чай.

— Мисля, че все още е горещ. Проверете, ако не е, Конча ще ви донесе друг.

Ведран благодари. За него тези редки моменти бяха почивка и удоволствие.

Изправен пред нея, той запита:

— Надявам се, че вчера не се уморихте много? Лицето ви говори, че сте си починали... може би за това е допринесъл и успехът ви, който беше такъв, какъвто можехте да желаете.

— Наистина ли? Не е ли комплимент това?

— Не! Толкова е вярно дори, че ще ми позволите да ви призная, че изпитах едно много долно чувство... Искаше ми се да съм единственият зрител, който да ви се възхищава, и ако желанието ми беше достатъчно, то би помело дръзкия възторг на всички мъже, дори и на улегналия граф д'Ервил, който ви отведе до бюфета.

Мерцедес не отговори веднага. Загадъчната ѝ усмивка се появи за миг върху привлекателните ѝ устни.

Най-после тя каза:

— И вие сте забелязали, ликувайки от моя успех, че този всемогъщ човек е бил доволен от изпълнението, което му предложих.

— Забелязах, че той знаеше цената на честта, която му правите, като му позволихте да ви заведе до бюфета.

— Кажете по-добре, че той изпълняваше много любезно задължението, с което го бе натоварила домакинята.

В същото време тя мислеше за прекрасния букет от люляк, чието нежно послание бе разбрала толкова добре, колкото и скритата ревност на Ведран. Но девойката не спомена нищо, а запита:

— Защо помислихте това?

— Смятам, че го знаете толкова добре, колкото и аз... Човекът е едно много сложно животно, което иска да запази ревниво само за себе си удоволствието, което вкуса, особено когато знае цената му.

— Наистина това е едно много лошо чувство — промълви тя тихо, като го обгърна с милваща усмивка, защото смяташе засега да го държи в своя плен.

При споменаване името на граф д'Ервил тя трепна леко, но Ведран не забеляза, защото гласът ѝ беше съвсем спокоен, когато запита:

— Познавате ли граф д'Ервил?

— Малко. Той е роднина на моя учител, професор Добрей, при когото сме се срещали. Зная, че е голям фактор във финансовите кръгове и в управленията на много предприятия, където има голям авторитет заради огромното си богатство и почтеността си.

— О! — учуди се тя тихо и си помисли за визитната картичка, заключена в бюрото ѝ.

Ведран продължи да говори, отгатвайки вниманието, с което го слушаше:

— Познах го у госпожа Мюрекур и се изненадах от възторженото внимание, с което този делови мъж се отнасяше към вас. Той ви се радваше с вида на човек, който е открил внезапно нещо неочаквано рядко и ценно!

— Колко старателно сте го наблюдавали — забеляза тя със закачливо кокетство, което я правеше да прилича на съвсем малко момиче.

— Какво искате, когато се подчинявам на инстинктите си, не съм по-добър от другите.

— Съжалявате ли?

— Да. Макар, за голяма моя изненада, да въставам срещу суровите закони на разума, трябва да призная, че не се различавам по нищо от останалите си братя, мъжете, и за да изкупя слабостта и възвърна душевната си ведрина, не ми остава друго, освен да отида да работя в лабораторията над микробите. Точно това направих тази сутрин. Затова сега мога да приема с чиста съвест предложената ми от вас чаша чай. Днес работихме много добре с професора и почувствах още веднъж, че имам вкус към приключенията и рисковете. Ако не бях станал лекар, мисля, че щях да бъда колониален войник. Когато говорихме преди малко с Добрей, казах му, че се чувствам готов, ако обстоятелствата ме принудят, да замина в Африка, за да работя върху жълтата треска — за доброто на човечеството.

Тъмните очи на кубинката го следяха с любопитство и внимание, но същевременно без никакво съчувствие.

Същото това изражение бе виждал много пъти вече, когато му се случваше да заговори за отиване в Африка и за борбата с болестите там, което беше всъщност най-съкровеният му мечта.

Както никога досега, той изпита болезненото чувство, че ги разделяше може би една непреодолима пропаст. Никога той не я бе чувствал така далечна, затворена в един свят, чийто вход пазеше ревниво заключен. Оттам тя го наблюдаваше малко учудена, без да чувства влечение към кариерата, която го теглеше в Африка. На нея ѝ

беше известно вече, че професор Добрей му подготвяше едно място в Дакар.

Мерцедес беше достатъчно проникателна, за да разбере как го отдалечаваше, като се издаваше, че е съвсем чужда на чувствата, които го вълнуваха в този миг. И понеже беше решила да го държи все още под обаянието си, му се усмихна отново и каза тихо:

— Не ме съдете много строго и не ми се сърдете, защото съм само една слаба жена. Аз ви се възхищавам, но, уви, не мога да изпитвам вашия алтруизъм, нито да имам вашия вкус към опасностите. Признавам, съжалявам, че влечението ви към тази работа е толкова силно, та ще ви накара да приемете лесно заминаването и раздялата с всичките ви приятели. Надявам се обаче, че още не е дошъл моментът, в който ще определите окончателно посоката, която ще дадете на бъдещето си.

Девојката беше приковала в него тъмните си зеници, които го замайваха. Тя разбра, че възползвайки се от случая, Клод Ведран се опитваше да проникне в затворената ѝ душа, за да разбере дали тя имаше желание да промени линията на живота му. Проникателният му поглед не виждаше само чудната ѝ външност, а търсеше сърцето ѝ, чиято ревниво пазена тайна искаше да отгатне. Овладеявайки се, за да скрие мечтата, осъществяването на която му се струваше все по-малко възможно, той каза с привидно спокойствие:

— Наистина не се налага да взема окончателно решение за заминаването ми. Имам да работя още няколко месеца в Париж.

Лека въздишка, сякаш на облекчение, полуразтвори алените устни.

— В такъв случай можем да разискваме отново този сериозен въпрос и по-късно... Не сте ли на това мнение? — заяви Мерцедес.

След малко Ведран си отиде, отнасяйки това неопределено обещание.

V

Дните минаваха.

Болестта на Кристиан беше вече само един далечен спомен, за който нито тя, нито баща ѝ си спомняха.

Но образът на госпожица Дьо Кюзко, който се беше запечатал в паметта на Франсоа д'Ервил със странна сила, не се заличаваше. Изглежда, по тази причина той извърна живо глава, когато няколко седмици по-късно Кристиан каза неочаквано:

— Татко, трябва да отида на благотворителния базар, уреждан от госпожа Мюрекур. Виждам, че няма да имаш свободно време и възможност да ме заместиш, а трябва да посетя още няколко базара в различни квартали. Вярно, че любопитството ми ще бъде може би възнаградено, като отида у госпожа Мюрекур — племенниците ѝ ми казаха, че са си осигурили като продавачка прочутата кубинска танцьорка, от която ти беше толкова възхитен след празненството у генералшата.

Франсоа д'Ервил я бе изслушал, без да отговори, и продължи да бели една круша. След известно време той каза със съвсем естествен тон:

— Мое малко момиче, наистина би ми било приятно да видя въпросната красива девойка, но ти забравяш, че аз съм възрастен и уравновесен човек, за когото не съществуват вече удоволствия от такова естество.

— Стар! — подметна Кристиан галовно. — Татко, ти искаш комплименти! Уж жените били кокетни! Знаеш отлично, че имаш фигура на младеж! Повтаряла съм ти го хиляди пъти!

— Фигура и нищо повече, но да оставим това. Във всеки случай аз съм един твърде зает човек, за да ходя по благотворителни базари, колкото и привлекателни да са продавачките. Това е твое задължение, мила, направи всички покупки, които смяташ за необходими. Кесията ми е на твое разположение.

— Татко, ти си чудесен! Ще направя каквото мога. Дано съдбата е благосклонна към мен и видя прекрасната приятелка на госпожа

Мюрекур. Ако можеш да ми отстъпиш колата за следобеда, ще я взема с мис Молет и по-лесно ще успея.

— Колата ще е на твое разположение, детето ми, а сега аз трябва да вървя да работя. Погрижи се да ми сервираш кафето в кабинета, моля те!

Кристиан обеща да изпълни желанието му. Той стана, взе вестниците и писмата си и се запъти към вратата.

Преди да я затвори, каза:

— Ако случайно видиш госпожица Дьо Кюзко, кажи ѝ, че си дъщеря на нейния горещ почитател, който съжалява, че няма вече случай да ѝ се възхищава.

— Не си ли я виждал повторно у генералшата? — попита девойката.

— Не — отвърна той рязко, — не съм имал нито случай, нито възможност!

Кристиан не настоя повече и заключи:

— Все пак изглеждаш ми излекуван от първия си възторг! Дори сериозните мъже са непостоянни като другите.

— За тяхно щастие! — каза той, като се усмихна. — Те трябва да стоят спокойни в дома си и да гледат отдалеч, като забранен плод, звездите, които минават за миг по небето... А сега, Кристиан, върви се обличай, за да изпълниш задълженията си.

Два часа по-късно, придружена от някогашната си гувернантка — мис Молет, Кристиан се намери на благотворителния базар на генералшата Мюрекур. Уви, очакванията ѝ да види Мерцедес дьо Кюзко между младите красавици, които продаваха, останаха напразни. След като свърши покупките си, тя се сбогува с домакинята, но не скри разочарованието си.

— Позволете ми, приятелко, да ви призная, че съжалявам, задето не видях между вашите продавачки, както ми обещаха племенниците ви, танцьорката, която татко ми описа много възторжено.

— Вярно, спомням си, че ти не можа да видиш Мерцедес, когато танцуваше. Все пак аз предложих на баща ти възможността тя да ти дава уроци по испански танци заедно с моите племенници. Но щом не ти е споменал нищо, значи моята идея не му е харесала. Съжалявам, защото щеше да е едно добро дело да се лансира това малко момиче, което си пробива така храбро като мъж път в живота.

Кристиан поклати глава.

— Не, не ми е споменал за това предложение. Навярно е решил, че аз съм преди всичко спортистка и че танците не ме привличат особено. Но бъдете сигурна, приятелко, че ще говоря с него за вашата Чародейка и ако е възможно, ще ѝ бъда полезна.

— Да, имай грижата, защото животът пред нея се открива труден и опасен... Ти не можеш да си го представиш, щастливо малко създание, защото бъдещето ти е гладко и чисто...

Кристиан сведе леко глава, сянка замъгли ясните ѝ очи. Девойката се сбогува и тръгна за другите разпродажби.

Госпожа Дьо Мюрекур почти бе забравила този разговор, когато към пет часа се появи мургавото и усмихнато лице на Мерцедес дьо Кюзко.

— О, мое дете, ето ви най-послед!

— Много съм закъсняла, нали, госпожо? Реших да ви предложа услугите си поне за последните купувачи.

— За щастие те са многобройни, погледнете!

Наистина салоните бяха изпълнени с посетители.

Мъжете, главно военни, идваха по това време, за да засвидетелстват почитанията си към жената на генерала, под чието покровителство беше базарът. Повечето от тях се запътиха веднага към новата продавачка с екзотично лице, наподобяващо зрял източен плод.

Генералшата бдеше над своето протеже с грижовността на квачка.

Още при първия поглед, с който забеляза Мерцедес дьо Кюзко, Франсоа д'Ервил разбра, че бе извършил лудост, като се поддаде на изкушението да мине, макар и за миг, у госпожа Дьо Мюрекур. Той почувства веднага, че се излага на излишна опасност, виждайки отново лицето, което бе останало съвсем живо в спомените му. Всъщност Франсоа д'Ервил знаеше, че с това посещение щеше да направи голямо удоволствие на старата си приятелка. И наистина тя го посрещна с нескрита радост:

— Как, не сънувам ли? Наистина сте вие, д'Ервил, вечно заетият човек! Каква хубава изненада! Колко мило е, че сте помислили за старата си приятелка.

Франсоа д'Ервил побърза да се приближи към продавачката, която го привличаше. Мерцедес не приличаше вече на приказна

принцеса. Тя беше една елегантна парижанка.

Младото момиче го позна веднага и протегна мило ръката си, която той целуна. Тя беше напоена с аромата на някакъв парфюм от далечната ѝ страна.

Трескавото му желание се беше изпълнило до такава степен, та му се струваше, че сънува. Тя беше пред него, изгаряше го с усмивката си. Устните ѝ промълвиха приятелски:

— Добър ден! Не очаквах да ви видя тук!

— Нито пък аз! Повярвайте ми, благославям случая, който ме доведе тук... Уверявам ви, че не съм забравил истинското удоволствие, което изпитах на испанския празник!...

Тя кимна леко с глава в знак на благодарност. Въпреки въздържаността му, девойката почувства възхищението, което бе пробудила у него.

Като се усмихна, Мерцедес каза:

— Сега е ваш ред, господине, да направите удоволствие на госпожа Мюрекур, като допринесете за изкупуването на стоките от базара ѝ. Тя ме остави на ваше разположение. Възползвайте се от моите услуги, още повече че едва сега дойдох...

Неизвестно защо, той изпита особена наслада от тези думи. Девойката му показваше предметите, които графът поглеждаше, и същевременно обясняваше:

— Имах уроци и затова закъснях. Но държах да дойда на всяка цена, макар и за малко, защото госпожа Мюрекур беше така добра с мен.

— Отдавна ли се познавате?

— О, не, отскоро, чрез племенниците ѝ. Но тя прояви такова голямо внимание към мен, че аз съм ѝ безкрайно благодарна. Колкото повече дни минават, толкова повече чувствам, че имам нужда от подкрепа в кариерата, в която се впуснах слепешком с непредпазливата смелост на младите...

— Съжалявате ли?

— Да съжалявам?... Би било излишно! Стореното е сторено. Нямах друг избор. Приех това, което ми се струваше най-възможно. Впрочем аз обичам неочакваната си кариера.

— Защото сте храбра?...

— Храбра... е, поне твърдо съм решила да бъда... Мисля, че съм наследила авантюристичните наклонности на прадедите на баща ми. Това, което трябва да постигна, го преследвам непоколебимо, колкото и трудна да е целта.

Тя говореше много естествено, със завладяващ чар. Като я слушаше, Франсоа д'Ервил изпитваше странна радост, чувствайки гордата ѝ воля, прикрита зад нежната външност.

— Бих искал храбростта ви да бъде възнаградена — каза той тихо. И единият, и другият бяха забравили покупките, които ги сближаваха. — Ако мога да ви бъда полезен чрез дъщеря си, бъдете уверена, че ще го направя с голямо удоволствие.

— Благодаря. Много малко ви познавам и все пак съм сигурна, че вашите думи не са празни фрази. Вие сигурно не лъжете тези, които се поддават на изкушението да си починат, макар и за миг, уповавайки се на силата ви.

Финансистът се усмихна с онази неочаквана усмивка, която придаваше особен чар на замисленото му и сериозно лице.

— Бъдете уверена, че можете да разчитате на мен колкото искате и когато пожелаете.

Казвайки това, Франсоа д'Ервил беше толкова искрен, че ако можеше да измери дълбочината на своята искреност, сигурно сам би се смутил.

Наистина той изпитваше властната необходимост да я закриля и да отстранява от нея опасностите, на които биха я изложили красотата и самотата ѝ. Нима самият граф на неговата възраст не изпитваше към нея влечение, чиято опасност не можеше да не съзнава!

У него се пораждаше великодушното желание — наистина ли беше „великодушно“? — да закриля младото момиче, както би го направил за Кристиан, защото тя беше сама на света. Не би ли могъл да я изтръгне от опасното съществуване, което започваше, увлечена от младежката си неопитност? Тя искаше да си пробие път в обществото, където красотата ѝ щеше да бъде опасна съблазън за мъжете.

Минутите минаваха, без Франсоа д'Ервил да го съзнава. Застанал неподвижен пред отрупаните с предмети маси, той каза:

— Не бих искал да бъда недискретен, но ще ми позволите да ви запитам дали сте доволна от развитието на успеха ви на празника у госпожа Мюрекур?

— Да, благодарение на това получих ангажименти за няколко вечери и една много ценна за мен покана — да танцувам на благотворителното празненство във Военния клуб. То ще бъде наскоро. Бихте могли да заведете дъщеря си.

Внезапно д'Ервил почувства съвсем ясно, че никак не желае това и с радост си помисли, че Кристиан беше винаги погълната от множество занимания.

Мерцедес не забеляза скритото му колебание и продължи:

— Сега вече съм се примирила с несигурното си бъдеще. Впрочем не зная защо се оплаквам, че трябва да се боря с живота. Това му придава известен интерес, от който бих се лишила, ако бях останала в средата, в която съм родена. След като се пречупи суетната ми гордост, аз приех с примирение това декласиране, както имах глупостта да го наричам отначало. Най-после успях да се убедя да не съжалявам, че засега принадлежа към света на артистите, в който една потомка на графовете Кюзко трябва с гордост да си пробие път.

Тя говореше с престомена лекота, под която личеше огорчение.

Д'Ервил изпита истинско чувство на облекчение, когато чу зад себе си гласа на госпожа Мюрекур.

— Е, избрахте ли си нещо? — попита тя. — Д'Ервил, идвам да ви отнема Мерцедес. Имам нужда от нея да обслужи и други купувачи. Минете оттук, детето ми.

Тя посочи към една група млади офицери, които се навъртаха наоколо и очакваха с нетърпение края на разговора ѝ с Франсоа д'Ервил. Колкото и заета да беше госпожа Мюрекур, тя забеляза, че финансистът прекалено се бавеше с избора си. Внезапно откри, че той с удоволствие разговаряше с госпожица Дьо Кюзко. Но тя го считаше за толкова сериозен и сигурен човек, че само си помисли с подигравка: „О! Всички мъже са еднакви! Нима и моят стар съпруг не си губи ума, когато има случай да изпита очарованието на тази красива девойка?“

Усмивката ѝ стана още по-широка, когато видя, че при нейните думи Мерцедес подаде на д'Ервил пакета с покупките, кимна му мило и се отправи към офицерите, които я посрещнаха като победоносно спечелена плячка.

Съзнавайки успеха на своето протеже, госпожа Дьо Мюрекур, която мислеше за бедните, заключи:

— Надявам се, че ще успее да продаде още доста неща. Тя е такава магьосница! От все сърце ѝ желая да плени някое хубаво и богато момче, което да се ожени за нея! Това ще бъде може би най-доброто разрешение!

Без да знае защо, д'Ервил я запитва:

— Тя е от момичетата, за които се женят, нали?

— Разбира се! Що за въпрос! Мисля, че ви разказах нейната история. Само нещастната съдба на семейството ѝ я е принудила да стане танцьорка. Впрочем тя приема храбро това положение, без да си дава сметка за опасностите, които я дебнат. Много бих искала да мога да ги отстраня от пътя ѝ.

Франсоа д'Ервил не отговори. Той се сбогува и се отправи към изхода. Преди да излезе, очите му се спряха за последен път върху младото момиче.

Чувстваше, че ако не му се наложи, нямаше да спомене на Кристиан за покупките, които бе принуден да направи на базара у госпожа Мюрекур.

VI

Прохладната пролет, напоена с аромата на цъфналите зюмбюли и люляци, беше дошла. Кристиан мислеше с радост за дните, които щеше да прекара, както всяка година по Великден, в имението на леля си Добрей.

Тя щеше да бъде още по-щастлива, ако не я измъчваше една неопределена грижа, породена от необичайното държане на баща ѝ. Нейната любов ѝ даваше прозорливост, с която забелязваше и най-беглата сянка върху скъпото чело.

Разбира се, тя знаеше добре, че той имаше трудности в работата си, които му тежаха. Но тъй като беше много дискретна, Кристиан не разпитваше никога. Очакваше го да заговори пръв, той знаеше, че ще го изслуша с интерес и съчувствие. Напоследък девойката бе забелязала, че баща ѝ много често биваше замислен, с разсеян поглед, сякаш разсъждаваше върху някаква скрита мисъл, която не смееше да изкаже. Един ден, когато се върна по-рано от обикновено и седна в стаята, където тя работеше, Кристиан, обезпокоена от изражението на замисленото му лице, зададе неволно следния въпрос:

— Татко, ще имаш ли нещо против, ако отида и тази година в Розери с леля Мадлен?

Той се извърна така рязко, че девойката се изненада.

— Да имам нещо против? Каква странна мисъл, моето момиче! Твърде добре ми е известно каква радост изпитваш всяка пролет, когато отиваш в Розери, за да имам нещо против.

— Вярно, прав си, татко! Когато съм при леля Мадлен, имам чувството, че съм за малко при мама! Затова се радвам толкова.

Тя говореше, подтиквана от такъв мощен вътрешен порив, че ехото от нейните думи отекна със страшна сила и затворената душа на Франсоа д'Ервил. Девойката го почувства.

— Татко, какво ти е? Грижи ли имаш? От известно време не си същият!...

— Не съм вече същият! Какво болно въображение имаш по някой път, моя Кристиан! Пази се... не се оставяй да бъдеш увличана

от него, ще бъде лошо за теб... и за мен. Ти, така разумна обикновено, говориш тази вечер като себе си. Не можеш да не разбираш, че мъжете, които са пременени от тежки отговорности, имат и моменти на потиснато душевно състояние, които издават неволно. Уверявам те, тогава за тях е много приятно да почувстват утехата и доверието на тези, които ги обичат и чиято нежност ги отморява, о, моя скъпа малка ревнивке. Страшно е да бъдеш така преценяван от хората, които ти са най-предани...

Лицето на Кристиан беше наведено и баща ѝ не видя важния блясък, който премина в ясните ѝ очи.

— Татко, трябва да ми простиш, че макар и неволно, съм малко досадна в грижите си към теб, откакто се опитвам да заместя — толкова лошо, уви! — мама.

— Зная... зная, мила... и вече започвам да мисля със страх каква ще бъде самотата ми, когато ме напуснеш...

— Когато те напусна?...

— Да, когато ми бъдеш отнета от грабителя, който един ден ще те отведе... Когато се омъжиш и ме оставиш сам, както направи брат ти.

Девојката поклати глава, лицето ѝ просия изведнъж и тя каза със смях:

— Когато се омъжа? Но това време е далеч, татко. Аз съм едва осемнадесетгодишна и ние имаме да изживеем още много дни заедно!

— Не толкова много, Кристиан! Скоро ще почувстваш сама, че е дошъл часът, в който аз ще трябва да се разделя със съкровището си.

— Разбира се, че няма да го направя, ако ти ще трябва да страдаш, татко! Знаеш отлично, че моята радост е и твоя радост!

— Скъпо малко момиче! Ти говориш за неща, които не знаеш! Но аз, на моята възраст, зная, предвиждам близкото бъдеще, което с всеки изминат ден тегне по-страшно върху мен.

— Татко, ще ти върна упрека: ти даваш прекалено голяма свобода на въображението си и излишно се правиш на нещастен!

Младото момиче поклати русата си глава и не поднови предишната тема, защото не желаше да настоява, след като не искаха да ѝ се доверят доброволно. Но неясната тревога остана в сърцето ѝ. А баща ѝ завърши след кратко мълчание, сякаш четеше в нея:

— Впрочем скоро ще имам възможност да си почина, като пътувам, докато ти бъдеш при леля си...

— Ще пътуваш? Сега! Надявам се, че няма да бъде за дълго? Не искаш ли да те придружа?

Той направи едно нетърпеливо движение, но се овладя бързо.

— Това е невъзможно, ще бъда погълнат от една много сериозна работа! Но веднага щом ми бъде възможно, ще мога да те взема.

— Мога ли да те попитам къде отиваш?

— Мисля, че първо в Англия... После може би за малко в Италия.

Той се спря рязко и Кристиан го остави да довърши с променен тон, сякаш изпитваше облекчение от това, което бе казал:

— А сега да вървим да вечеряме, защото Виктор съобщи вече два пъти, че е сервирано. Мисля, че след това трябва да придружа дъщеричката си на някакъв прием.

— Ако това не пречи на работата ти, татко — каза тя гальовно.

Девојката се усмихваше, но в погледа ѝ имаше тъмна синка.

VII

През цялата вечер тя не издаде мъката, която остана в сърцето ѝ и която думите на баща ѝ не успяха да разпръснат.

На другия ден Кристиан си спомни, че беше приемният ден на госпожа Мюрекур и реши да посети старата си приятелка късно следобед, подтиквана от една несъзнателна надежда да срещне там хубавата кубинка, за която баща ѝ не говореше вече. Въпреки желанието ѝ да я запознае с нея, той не го направи и девойката започваше да се пита дали непознатата не беше от тези, с които тя не би могла да общува.

Но пък от приятелките си, младите Гардон, беше чула много похвали за интелигентността и смелостта на младата кубинка, която се бореше твърдо с трудностите на живота.

Освен това генералшата бе много строга в избора на връзките си и следователно тази ѝ мисъл беше недопустима.

Когато позвъни на вратата, Кристиан си помисли: „Интересно ще бъде, ако случаят ме срещне най-после с тази прочута госпожица Дьо Кюзко, която Гардон хвалят толкова много и от която татко беше изпаднал във възторг. Човек би казал, че оттогава той е решил тя да остане невидима за мен!...“

Младото момиче влезе в салона, но още от пръв поглед видя само познати лица. Въпреки че беше заета с многобройните си посетителки, генералшата я посрещна мило.

— О, добре дошла, малка приятелко! Не мога да не кажа, че тази зима ти си много рядка гостенка. Баща ти ми обясни, че за голямо неудоволствие на приятелите ти, напоследък науката те привличала повече от всякога.

— Науката? — повтори Кристиан изненадана, но привикнала на непредвидените мисли на генералшата.

— Изглежда, че под влияние на учения ти чичо си се посветила на медицинските курсове на Червения кръст. Но тъй като курсовете не са вечер, надявах се да те видя поне на благотворителния празник във Военния клуб. На баща ти казах, като си припомних удоволствието,

което му направиха танците на госпожица Дьо Кюзко, да те доведе, за да я видиш. Разбрах от него, че си имала желание.

Кристиан трепна, любопитството ѝ се разпали.

— Татко не ми е казал нищо, защото иначе скромните ми занимания нямаше да ми попречат да присъствам на това интересно празненство.

— Което излезе блестящо! — заяви една от дамите с възторг.

— Да, то беше едно ново тържество на Мерцедес! Впрочем баща ти, малка моя, изглеждаше, че споделя това мнение.

Кристиан изпитваше особено сложно чувство на любов и болка; тя съжаляваше за необяснимото мълчание на баща ѝ и също на леля ѝ Мадлен, която се стараеше винаги да я заведе там, където смяташе, че ще може да ѝ достави удоволствие. Колко странно и мъчително беше за нея това мълчание на двамата!

Кристиан го почувства отново с болезнена сила. Но в края на краищата може би баща ѝ, чиито дни бяха така запълнени, беше забравил да ѝ предаде поканата на генералшата?

Случайност или съпадение, глупаво беше от нейна страна да се огорчава.

Госпожа Мюрекур се възползва от случая, за да насочи разговора върху своята любимка. От всички страни се сипеха похвали по адрес на Мерцедес дьо Кюзко.

Точно в това време влезе генералът. Той обичаше да идва в края на приемите на жена си, да изпие чаша порто и да поднесе почитанията си.

Старият воин се спря на прага на салона, развеселен от разгорещения разговор и от оживлението на жена си, и запита весело:

— Каква тема, госпожи, поражда това вълнение?

— Говорехме за празника във Военния клуб, където госпожица Дьо Кюзко има такъв успех — обясни генералшата. — Съжалявам още, че Франсоа д'Ервил пропусна да доведе дъщеря си.

— Е, е! Може би и той е като мен! Признавам, за мое смущение пред отличната си съпруга, което е без значение на моята възраст, че тази Чародейка завъртя главата ми като главите на поручиците ми.

Генералът се усмихна, доволен от думите си, които счете за хубава шега. Въпреки че в кариерата си беше добър тактик, по отношение на психологията жена му го считаше за пълен невежа.

Госпожа Мюрекур хвърли пронизателен поглед към Кристиан, която поднасяше чашата с порто на генерала и казваше:

— Думите ви ме карат, генерале, да съжалявам още веднъж, че не мога да видя тази прекрасна кубинка, макар и на снимка.

— О, колкото за снимка, мога да ви я представя. На рояла е фотографията ѝ, която тя подари на жена ми последния път, когато вечеря тук с... — Навярно жена му направи някакъв знак и той довърши спокойно: — С неколцина приятели...

През ума на Кристиан мина беглата мисъл, че между „тези приятели“ е бил може би и баща ѝ. Без да каже нито дума, тя последва генерала и се спря пред портрета, който в долния край бе надписан с едър и четлив почерк.

Под спускащата се от високия гребен ефирна дантела Кристиан видя прекрасни дълбоки очи, милваща уста, която се усмихваше, и една стройна фигура, точно такава, каквато баща ѝ бе описал. Тя я съзерцава жадно дълго време, след това се извърна и без да издаде мисълта си, спокойна и усмихната, се сбогува с всички и излезе, изпратена от генерала.

Но когато се намери на стълбата, нещастната девойка се спря и едри сълзи се плъзнаха по страните ѝ, като я пареха, сякаш бяха рани от една незаслужена изневяра.

Баща ѝ не беше вече за нея сигурният приятел, в чиято искреност бе имала винаги пълно доверие. Но засега тя нямаше да му каже нищо, неговите постъпки не я засягаха.

Вечерният въздух я обгърна със свеж успокоителен лъх. Пролетта ли я правеше така нервна?

Преди да се прибере вкъщи, девойката се отби в близката черква и коленичи пред полуосветения олтар. Измъченото ѝ сърце на самотно дете призоваваше душата на майката, за да успокои болката ѝ:

— Мамо, помогни ми!... Заради теб съм се грижила винаги за татко. Не ме изоставяй, страх ме е!... Глупаво е, зная, но въпреки всичко мисля за това, което може би заплашва Макс и мен. Ако леля Мадлен не ме успокои, ще пиша на Макс, той сигурно ще ме разбере; нашите сърца са така свързани! Надявам се, че той и леля ще успеят да възвърнат душевното ми спокойствие. Мамо, съжали се над мен и ми помогни да запазя татко — заради твоята памет. Господи, чуй молитвата ми!

VIII

Дори нощта не можа да разсее тревогата, която се беше вмъкнала в душата на Кристиан. Младото момиче реши да отиде да потърси спокойствие при леля си, като се възползва от случая да уговорят скорошното им заминава за Розери.

За щастие госпожа Добрей си беше вкъщи и посрещна Кристиан с майчинска нежност. Тревогата, която притискаше сърцето ѝ, изчезна като по чудо.

— Много рано си излязла, мила! — учуди се госпожа Добрей. — Покупки ли имаш да правиш? Колко хубаво ще бъде, че ще се радваме сами на спокойствието на Розери. Пиер ще дойде само за малко. Ще му кажа да доведе и Ведран, ако е възможно. Надявам се, че няма да ти е неприятно, госпожице?

Тя забеляза беглия и лек пламък, който пробягна по лицето на девойката, но така мигновено, че госпожа Добрей се изненада. Като се страхуваше да не би племенницата ѝ да е била притеснена от думите ѝ, тя прибави:

— Надявам се, че и баща ти ще дойде да сподели нашата почивка. Изглежда, че той работи много. Намирам, че напоследък има уморен или по-скоро загрижен вид, сякаш му тежат сериозни неприятности.

Кристиан трепна при тези думи, които ѝ напомняха за нейното скрито безпокойство.

Госпожа Добрей завърши съчувствено:

— О, бедните ни мъже, колко проблеми имат!...

— Значи и ти, лельо Мадлен, си забелязала, че татко изглежда обзет от мисли, които е решил да не споделя с друг? Сигурно разбираш, че аз уважавам мълчанието, което той пази. Почти съм убедена, че не е болен. Никога не съм била по-поразена от младежкия му вид, от бодрата му походка, от блясъка на очите му, когато понякога мечтае... бог знае за какво...

Госпожа Добрей я беше изслушала с почти необичайно внимание, което изненада младото момиче и съживи отново тревогата

му. Кристиан добави бавно:

— Очевидно е, че колкото и претоварен да е с работа, здравето му не е засегнато. Тогава не разбирам...

Госпожа Добрей не отговори веднага. Тя изглеждаше разсеяна.

— Мисля, че моята Кристиан се нуждае от разведряване и аз ще се погрижа за това в Розери. Бъди сигурна, че баща ти, мила, е напълно здрав. Той изглеждаше много добре и в прекрасно настроение на благотворителния празник във Военния клуб, където го срещнахме преди няколко седмици.

— Да, отишъл е да види танците на Чародейката — каза Кристиан с нескрито презрение. — Лельо, имах силно желание да се запозная с тази красива танцьорка! Защо не ме заведохте? Татко също не ми предложи. А щях да бъда щастлива да го придружа. Досега ти не си изоставяла никога осиновената си дъщеря.

Госпожа Добрей отблъсна упрека с едно леко движение.

— Нямах възможност. На едно посещение госпожа Мюрекур ми спомена съвсем случайно за това празненство и ме покани да отида за малко. Ти знаеш с какъв жар помага тя на тези, които ѝ харесват. Госпожица Дьо Кюзко е от тях и тази зима тя я въвежда навсякъде в обществото. Това е истинско щастие за тази девойка, която е имала голяма нужда от помощ, за да си създаде име на светска танцьорка. Много късно ми бе съобщено. Не се сърди на мен мила, баща ти не каза ли нищо за това празненство?

— От деня, в който се върна толкова възхитен от танците на госпожица Дьо Кюзко у генералшата, той не ми е говорил никога за прекрасната кубинка. Това необяснимо мълчание започва да ми се вижда странно.

— Баща ти е погълнат от толкова сериозни въпроси, че дребните светски неща му се струват без значение. Впрочем аз го попитах защо не те е довел във Военния клуб и той ми отговори, че идвал от някаква делова вечеря. Вероятно е искал да ти спести излишни съжаления, защото е знаел за желанието ти да видиш танците на госпожица Дьо Кюзко. В края на краищата, скъпа моя, колкото и да е сериозен баща ти, и на него, както и на всички мъже, сигурно му прави удоволствие да гледа как танцува една хубава жена... Това е развлечение, което помага да се забравят грижите, свързани с работата.

— Така е — съгласи се Кристиан неохотно.

Тя си даде вид, че е убедена от обясненията на леля си и промени темата на разговора.

IX

Страстната седмица разпръсна парижаните. Франсоа д'Ервил беше заминал веднага щом госпожа Добрей отведе Кристиан в Розери. Леля и племенница бяха много щастливи. Кристиан беше особено доволна, защото намираше частица от преданите майчини грижи, от които бе лишена завинаги.

Мадлен Добрей беше много чувствителна към дъщерните чувства на племенницата си, тя не можеше да се утеши никога от загубата на единственото си дете. Колкото и претрупан да беше светският ѝ живот, тя чувстваше неговата празнота и се стараше да я запълва с любовта, която изпитваше към децата на починалата си сестра.

Кристиан печелеше много от общуването си с тази умна и сърдечна жена. Близко до нея, в Розери, опиянена от пролетния въздух, който успокояваше нервите, тя успя да прогони безпокойството, което се беше породило от необичайното държане на баща ѝ.

Досега той ѝ бе писал само кратки картички от Париж. Заминаването му за Англия беше отложено в последния момент.

Тази сутрин, когато се прибираще от разходка в парка, Кристиан зърна прислужника, който носеше пощата, спусна се към него и запита нетърпеливо:

— Има ли нещо за мен, Луи?

Лицето ѝ просия, когато върху подадения плик позна почерка на баща си и английската марка.

— О, най-последно е заминал! Какви подробни новини ми изпраща...

Наистина пликът беше тежък. Кристиан притисна писмото като някакво съкровище и го отнесе да го чете на спокойствие под ароматния навес от люляци. С рязко движение тя измъкна листовите и започна да чете жадно:

Обично мое дете, сред тишината и спокойствието на тази чужда стая, която ме е приютила, пиша ти още тази

вечер, когато пристигнах, защото най-после трябва да ти открия тайната, която сърцето ти отгатваше и която въпреки мълчанието, тежеше непоносимо върху живота ми. От няколко месеца вече се опитвам да прогоня, като мислех за брат ти и най-вече за теб, Кристиан, чувството, което ме завладяваше. Правех го, защото знаех колко болезнено щеше да засегне това твоята младост, посветена ми от теб толкова великодушно. Така ясно чувствах какво изпитание ще е това за теб, скъпо дете, че съм готов да се откажа. Но не се отнася само за мен. Трябва да мисля и за жената, на която открих мечтата да свържа живота си с нейния. Тя прие да ми даде своята чудна младост в замяна на любовта и предаността, които моята есен ѝ предлага. Животът е бил много суров към нея, отнел ѝ всякакво състояние, всяка закрила, изтръгнал я от отечеството, захвърлил я съвсем сама и я принудил да носи тежестите, които обременяват самотните хора. Тя е сираче, твърде красива и затова е изложена на опасности. Изведнъж почувствах, че пред моето затворено съществуване се открива бъдеще, което смятах за невъзможно. Увлечен от неудържимото желание да създам радост, аз видях възможността да получа едно такова щедро възнаграждение, че разумът ми се помрачи... Бях заслепен от неочакваната перспектива да подновя живота си. Спомняш ли си, мила, един случаен разговор, който имахме неотдавна? В момент на слабост ти открих страха си от неизбежната самота, която би била моя съдба, когато ти се омъжиш, а брат ти остане в далечните страни...

Борих се мълчаливо срещу изкушението да приема приказното слънце, озарило моята есен благодарение на жената, която съдбата изпраца, за да преобрази краткото ми бъдеще. Кристиан, моя обична дъщеря, това бъдеще, което си отказвам от толкова седмици, като мисля за теб, е в твоите ръце. Защото никога тя, Мерседес, няма да ми го даде, нито ще го приеме, ако то те накара да страдаш. Брат ти, като мъж, би могъл да ме разбере по-добре... Кристиан, ти от години ми даряваш любов и утешаваш самотния ми

живот. Оставям на теб да решиш... твърде си ми скъпа, за да не се подчиня на твоя избор. Ти ще ми помогнеш да разбия лудата мечта, която ме преследва, откакто зная, че е осъществима...

Трябва да си сигурна, че тази жена, на която искам да дам името си, е достойна да го носи. Както по произхода си, така и със своите качества и интелигентност тя е достойна да бъде доведена при теб.

Не говоря за красотата и за чара ѝ, които почувствах още в първия миг, когато я видях. Аз не знаех дори за съществуването на Мерцедес дьо Кюзко, когато, благодарение на твоята настойчивост, отидох на празненството у старата ми приятелка Мюрекур. От нея научих всичко за младото момиче, което се бори така смело с трудностите на живота.

Кристиан, обръщам се тази вечер към сърцето ти и само изтъквам, като страдам заради болката, която ти причинявам, опасностите, които я заплашват. Аз ги виждам ясно. Ако ти искаш, мога да ги отстраня, като ѝ дам името си и закрилата, от която я е лишила смъртта на нейните родители.

Тази молба, моя малка Кристиан, отправям към великодушното ти сърце. Ако пожелаеш, ще се откажа от мечтата, която ме завладя в моя залез, и ще продължа да живея далеч от всички позволени радости. Към майка ти изпитвах такова дълбоко и всеотдайно чувство, че смятах за естествено да посвещавам на спомена хубавите часове на младостта, без да ми е мъчно, че те си отиваха, за да не се върнат никога... Но ненадейно изкушението се изправи пред мен. Ти единствена, скъпо дете, ме делиш от него!

Усетих опасността и се опитах да я избегна, но обстоятелствата ме приближиха до нея. Не можех да не почувствам и доброто, което бих направил, освен осъществяването на собственото си щастие. Малко по малко започна да ми се струва невъзможно, че ти ще се изправиш безмилостно пред жената, която естествено ще

се оттегли, ако го поискаш. Защото тя знае добре, че ти си тази, която трябва да съществува за мен преди всичко...

— Която трябва — изрече Кристиан задъхана. Тя бе прочела на един дъх гъсто изписаните листове и повтори със стиснати устни, наблягайки върху думата трябва.

Имаше чувството, че сънува, че това е някакъв страшен кошмар. В трескавия ѝ мозък отекваха шумно последните думи, които бе прочела...

„Ако ти го искаш, давам ти честната си дума, че не ще чуеш никога да се говори за нея и както в миналото, ние ще живеем само един за друг...“

Болезнена въздишка се изтръгна от свитите ѝ гърди. До ушите ѝ достигна като думи, лишени от смисъл, въпросът на госпожа Добрей, която бе излязла на терасата:

— Писмо от баща си ли имаш, мила?

— Да — отвърна Кристиан бавно, но с такъв странен глас, че леля ѝ се спря изненадана и изгледа безкръвното лице на младото момиче.

— Болен ли е баща ти? Какво се е случило? Какво има?

— Той се жени... — изрече Кристиан със същия странен глас, смазан от болка...

— Той се жени?... Но, мила, чуваш ли се какво говориш?...

— Да, и иска моето съгласие!... Светът се е объркал, нали?

— Жени се? Как? Така внезапно... за кого...

— За една танцьорка, по която е луд! Прекрасно, нали? Сега разбирам защо от няколко седмици изглеждаше толкова загрижен. Чувствах го, но мислех, че са грижи, вързани с работата. Не очаквах толкова нещо!...

Нещастното момиче прокара ръка по челото си, сякаш се мъчеше да отхвърли мисълта, която я измъчваше.

— Казваш, че иска да се ожени за някаква танцьорка?... Обясни ми...

— Да, една испанска или кубинска танцьорка от разорено аристократично семейство. Тя е толкова красива, че е оплела разумния и предан баща, какъвто той беше за Макс и мен! Колко несигурно

нещо е разумът на мъжа! Той е видял да танцува тази госпожица Дьо Кюзко... Приказвал с нея...

— Госпожица Дьо Кюзко, протежето на госпожа Мюрекур?

— Която така я покровителстваше, че сигурно е допринесла татко да се убеди, че е много лесно ние двете да живеем като сестри, нали сме на една възраст! Какво ли не ми пише? Като си помисля, че аз настоях да отиде на този испански празник... Винаги се стараех да му търся развлечения, чувствах, че страдаше от самотата си след смъртта на мама. Бях глупаво горда и вярвах, че моята любов би могла да му помогне. Лельо, разбираш ли колко мъчителна е за мен тази непредвидена новина, поразява ме като мълния! Ужасява ме мисълта, че мама ще бъде заместена от някаква ловка интригантка, която е омагьосала татко до такава степен, че го е накарала да забрави всичко.

В нейния глас тръпнеше безкрайно страдание, в широко творените ѝ очи се виждаха сълзи. Неволно госпожа Добрей попита тихо:

— Сигурна ли си, че си разбрала добре писмото на баща си, Кристиан?

— О, то е много ясно!... Прочети го сама, лельо.

Тя подаде разпръснатите върху коленете ѝ листове. Госпожа Добрей ги прочете със същото вълнение, което бе обзело момичето. Най-последно тя прошепна едва чуто:

— Очевидно той е много увлечен. Но може би, мила, ти ще можеш да попречиш на тази лудост... за негово добро... за доброто на всички ни...

— О, не! Ти видя какво е писал... Ние си приличаме много с него. Той ще направи това, което е решил... Сега обаче имам явното и жестоко доказателство, че нашето взаимно доверие е било една илюзия. Той не ми е говорил никога за тази жена, дори за да ме помоли да я препоръчам на приятелките си, както е поискала госпожа Мюрекур. Не ми призна, че е отишъл отново да я види на благотворителната вечер във Военния клуб. Научих го случайно, навярно е уредил да се вижда с нея в дома ѝ или другаде...

Госпожа Добрей поклати глава. Тя беше изтръпнала. Въпреки личната си скръб, защото виждаше, че сестра ѝ е забравена, тя мислеше само за жестокото изпитание на това дете, което обичаше. Като овладя вълнението си, нежно ѝ каза:

— Да почакаме, мила, първо да научим всичко, после да съдим. Пиши на баща си, но след като размислиш добре и след като говориш с чичо си, който ще може да те посъветва и ще отсъди като мъж.

Кристиан повдигна рамене с безкрайно отчаяние.

— Какъв смисъл да се боря? Зная предварително, че ще бъда победена. За да се приближи до нея, той не се поколеба да стъпче моята обич. Сигурно още като е заминавал, е бил решен на тази луда женитба, която толкова го привлича, че е помрачила разума му. Ще трябва да остареея, за да мисля за него, без сърцето ми да се бунтува!... Сега моят и неговият егоизъм са изправени един срещу друг. Чувствам ясно, че аз съм тази, която ще се жертва. Така желяех щастието му! Толкова по-зле за мен, ако изпитвам мъка, ако не съм способна да приема заместничката на мама и да понасям това чуждо присъствие между нас. Лельо Мадлен, нали ще бъдеш много добра към мен и ще ми дадеш гостоприемството си, докато някой мъж не дойде да ме вземе... Освен ако не замина за Мавритания при Макс, който също ще бъде жестоко засегнат от този тежък удар...?

— Остани при мен, мила, дотогава, докато желяеш. Ще се постарая с цялото си сърце да заместя майка ти!

Кристиан ѝ благодари с една целувка. Вечерта, когато остана сама, след като говори и с чичо си, тя седна да пише на баща си:

Татко,

Прочетох писмото ти, можеш да си представиш с какво чувство!

След това размислих трезво, както ти сам си направил, когато си ми писал. През целия си живот, особено след смъртта на мама, съм искала да те видя щастлив. Нямам право при непредвидените обстоятелства, възникнали така внезапно между нас, да те разделя от щастието, което ти се струва несравнимо с никое друго. Моля те само, поне засега, да не ме запознаваш с госпожица Дьо Кюзко: няма да имам сили. Чичо и леля Мадлен ще са така добри да ми дадат гостоприемство, докато се омъжа. Нека оставим времето да измине... Сега

не можем да желаем нещо по-добро. Твоята дъщеря, която ти пожелава щастие от цялото си разбито сърце.

Кристиан

Със същата поща Кристиан писа и на брат си. По-добре беше да научи веднага лошата новина, която щеше да го накара да страда, както страдаше тя...

Макс, както ти писах, от няколко седмици татко не беше същият. Днес получих писмото, което ми доказва, че предчувствията не са ме излъгали. Ти ще отсъдиш сам, изпращам ти това писмо, което трябва да запазиш.

Бях ти споменала, че се тревожа от необяснимото държане на татко, който се затваряше от ден на ден във все по-упорито мълчание, чиято причина ми убягваше... Тази сутрин получих обяснението, което ми подежда като гръм от ясно небе.

Изпращам ти го, за да знаеш и за да можеш да отсъдиш справедливо.

След като говорих с чичо и размислих, отговорих на татко в смисъла, който той желае. Не мисля, че имам правото да постъпя другояче. Не бих си позволила да отклоня татко, чийто живот е бил толкова печален, от щастието, което желае. Тъй като ти и аз, неговите деца, не му стигаме вече, изпратих съгласието, което ми искаше. Твърдо съм решила, поне засега, да се възползвам от гостоприемството, за което в отчаянието си помолих чичо и леля Мадлен.

После ще видим обстоятелствата какво ще ни принудят да решим. Сега обаче съм като болна и сърцето ми е разбито!

Х

Болезненият вик на Кристиан замина, за да отекне в Мавритания. В същото време гордият ѝ отговор, пропит със сълзи, премина Ламанша.

Франсоа д'Ервил го очакваше с трепетно вълнение. Той беше избягал в Лондон от дъщеря си, защото не искаше тя да го разубеждава. Знаеше отлично, че всяка намеса щеше да бъде излишна — вече бе измерил неудържимата сила, която го теглеше властно към Мерцедес дьо Кюзко. Финансистът искаше да я отведе веднага в Англия и без отлагане да узакони връзката си с нея. Това обаче не стана, поради гордостта на Мерцедес. Девойката не желаше да се съгласи на тайна женитба. Тя държеше церемонията да е строго интимна, но да се извърши в черква и в присъствието на госпожа Мюрекур и на приятелката на майка ѝ — сеньора Жоан Гонзалес.

Франсоа д'Ервил прочете с трепет печалните редове от дъщеря си, чиято скръб бе предвидил. Тя тежеше на сърцето му, но въпреки това я приемаше, презирайки егоизма и подлостта си, победен от любовта, която все повече се разрастваше у него... Тя беше толкова силна, че без да се бави, се отправи към телеграфа, за да извести Мерцедес за получения отговор и за завръщането си в Париж. Преди да отиде на гарата, той се отби при един прочут бижутер, за да купи годежния пръстен, защото искаше да го сложи на пръста на любимата още при пристигането си.

Телеграмата се получи в малкото екзотично жилище, което Франсоа д'Ервил бе обикнал.

Мерцедес я прочете задъхана и почувства, че страните ѝ пламнаха, а очите ѝ блеснаха тържествуващо.

— О, най-после, най-после борбата е спечелена! — Обзе я лудо желание да сподели щастливата новина с приятелката на майка си — Жоан Гонзалес, която я беше поддържала в най-трудните часове. Младото момиче влезе в съседния апартамент, където живееше старата сеньора. В душата на Мерцедес пееше такава радост, че госпожа

Гонзалес остана поразена от блясъка на лицето ѝ. Тя изпусна ръкоделието си и запита учудена:

— Лицето ти сияе, мила... Някаква хубава новина ли си получила?

— Да... много хубава, така ми се струва поне... Скъпа приятелко, това, което желяех, може да стане — женитбата ми с граф Франсоа д'Ервил! След малко ще посрещна годеника си, който пристига от Англия.

Старата жена я гледаше изненадана.

— Добре ли те разбирам, Мерседес? Ти искаш да се омъжиш за граф д'Ервил? И си доволна? Желаяеш го..., ако съм разбрала добре... Но той е по-възрастен от теб! Не се ли страхуваш, че един ден може да съжяляваш? Той има деца, които може би ще се противопоставят на тази женитба?

— Те са съгласни! Възрастта му е без значение... Той е още толкова млад. Скъпа добра приятелко, не помрачавайте радостта ми! Толкова малко радости съм имала... Зная, че той е много нежен, много умен, от добро семейство, с възпитание като моето... Ние ще се разбираме винаги! За мен е така хубаво да чувствам, че благодарение на него ще се върна завинаги в средата, която е моя по рождение...

Госпожа Гонзалес изглежда тръпнещото, повдигнато към нея лице. Тя запита с леко колебание:

— Това, което казваш, е вярно, разбира се! Но все пак не мислиш ли, че щеше да е по-добре да се омъжиш за Клод Ведран, който също дълбоко те обича. Синът ми го вижда как страда, задето си предпочела граф д'Ервил...

Мерседес поклати глава:

— Въпреки че съм убедена в неговите качества, аз не го обичам... Не бих имала смелостта да го последвам в Дакар... Той беше твърде сериозен за мен. Аз не съм на неговата висота и сигурно щяхме да бъдем нещастни заедно.

— В такъв случай всичко е наред! — съгласи се госпожа Гонзалес, защото почувства, че решението на младото момиче беше непоколебимо. — В името на покойната ти майка, чиято приятелка бях, аз ще те благословя, мое обично дете.

С едно грациозно движение Мерседес коленичи пред старата кубинка и наведе главата си. Госпожа Гонзалес я прекръсти и каза с

жар:

— Бог да те пази и да те направи щастлива, както се надяваш. Бъди вярна на съпругеската си клетва пред изкушенията, които не са изключени при твоята опасна красота... А сега, както навярно ти се иска, върви да чакаш годеника си.

Мерцедес кимна с глава.

— В телеграмата си той е посочил часа на пристигането. Ще го посрещна на гарата.

Девојката целуна горещо старата си приятелка и се прибра в апартамента си. Тя се приготви бързо и отиде на гарата, сякаш чувстваше вълнението, което тресеше Франсоа д'Ервил. Още щом скочи от вагона и хвърли поглед към посрещачите, той откри лицето на тази, която обожаваше. Графът се спря пред нея и прошепна:

— Вие, о, любов моя, не смеех да мечтая за тази радост!...

Водена от неговата силна ръка, въвн от тълпата, тя отвърна тихо, с много топлота:

— Приятелю, знаех, че сте страдали, когато сте искали от Кристиан тази жертва. Дойдох, за да почувствате веднага колко ви е благодарна вашата Мерцедес.

— Кажете: вашата годеница. Благодарение на небето и великодушието на Кристиан сега имам право да ви нарека така!... Ще ви отведа у дома ви, за да уредим скорошната ни венчавка при условията, които пожелахте, и за да ви дам най-послед годежния пръстен!... Любима, с нетърпение очаквам минутата, в която ще станете моя завинаги.

В полумрака на колата той я притисна нежно към себе и вдъхна парфюма ѝ.

Франсоа д'Ервил се качи у Мерцедес, където ги очакваше старата Конча. Сякаш за да я убеди напълно, че тя имаше право да бъде негова, той ѝ подаде писмото на Кристиан.

Младото момиче го прочете на един дъх и прошепна тихо:

Бедната! Какво зло ѝ причиняваме. Колко много трябва да я глезим и обичаме, за да я накараме да го забрави, нали, Франсоа?

— О, да! — промълви той, но думите му прозвучаха със сериозността на клетва. След това я привлече към себе си и сложи на пръста ѝ един приказен смарагд.

ВТОРА ЧАСТ

I

Неочакваната женитба на граф Франсоа д'Ервил, въпреки скромността, с която се извърши, бе извор на много приказки. Те обаче секнаха скоро, защото летният сезон даваше разнообразна храна за любопитството на хората от светските среди. Венчавката стана в много интимен кръг, а младоженката беше под покровителството на уважаваната от всички госпожа Мюрекур. Освен това церемонията беше последвана от едно дълго пътешествие първо в Швейцария и после в Сицилия. Това също допринесе обществото да я забрави бързо.

Кристиан д'Ервил прекара лятото, като пътуваше заедно с леля си. Тя беше още при нея, когато есента върна обитателите на Париж по домовете им. Никой не се учуди, че младото момиче продължи да живее при семейство Добрей, където много я обичаха. Обществото одобри това разрешение, което девойката беше намерила след женитбата на баща си. Тя не го беше виждала и не говореше за него след събитието, което напълно бе променило живота ѝ.

Впрочем завладяващият чар на новата графиня д'Ервил обясняваше достатъчно увлечението на финансиста. Мъжете го разбираха и му завиждаха. Жените не бяха толкова снизходителни.

Те наблюдаваха с нескрито любопитство как когато младата жена влизаше тържествуваща на различните приеми, заварената ѝ дъщеря се правеше, че не я вижда.

Никой не знаеше как страда Кристиан. Тя не говореше за болката си дори с чичо си и леля си, чиято нежност сгряваше самотата ѝ. Със своето присъствие тя оживяваше пустия им дом и те се стараеха да ѝ засвидетелстват благодарността си. Добрей виждаха, че Мерцедес дьо Кюзко продължаваше да бъде Чародейката, покорила безвъзвратно разумния Франсоа д'Ервил, когото бе подпалила по чуден начин.

Но чичото на Кристиан — докторът, беше твърде прозорлив и привързан към младата си племенница, за да не забележи тихата печал, която бе заместила някогашната ѝ веселост.

Една сутрин, като излезе от кабинета си, където бе работил с Клод Ведран — чиито научни познания и морал ценеше високо, когато

мина през салона, той остана поразен от тъжната песен, която Кристиан свиреше на пианото. Като видя чичо си да открехва вратата, тя каза боязливо:

— Преча ли ви, чичо, извинете.

Стана, но той я спря, като сложи ръка върху рамото ѝ.

— Ни най-малко. Знаеш, че обичам да те слушам, а и младият ми сътрудник, Клод Ведран, изглежда, споделя моето удоволствие. Той само ми обърна внимание върху тъгата на песента, която свиреше и затова дойдох. Искам да се уверя дали не се отегчаваш.

— Да се отегчавам у вас? Това би било невъзможно. Вие и леля Мадлен сте толкова добри с мен! Само че има опасни моменти, в които лошите спомени ни нападат, въпреки усилията да ги отблъснем. Чичо Пиер, бих искала да съм погълната от сериозна работа, както вие и приятелят ви Ведран. Все още ли смятате да го изпратите в Африка?

— Дакар го привлича. Но засега той е зает с много важни изследвания, които иска да завърши, преди да замине.

— Дали няма да има нужда да изпрати или да заведе със себе си милосърдни сестри? За мен това би било много полезно. Когато ви слушах да разговаряте с доктор Ведран, реших, че ще е добре да напусна Париж и да бъда полезна на някого. Аз имам много свободно време — твърде много — и бих могла да завърша курсовете за медицински сестри.

Докторът погали русите ѝ коси, без да подозре болезнения трепет, който това обичайно за баща ѝ движение пробуди у Кристиан.

— Тази мисъл, скъпа моя, е луда и неосъществима! Ти можеш да намериш някакво полезно занимание и във Франция, без да се нагърбваш със задачи, които не са за теб!

— Чичо Пиер, моля ви, не отхвърляйте толкова бързо моето желание! Имам нужда да забравя несигурното си положение! Птичка, кацнала върху клон, който вятърът люлее, без тя да знае в коя посока ще я отнесе... Онази вечер, когато доктор Ведран беше на вечеря тук, го чух да разказва на леля Мадлен как щял да подготви милосърдни сестри, за да лекуват жълта треска в болницата в Дакар... Аз се хванах като удавник за тази идея.

— Не, тази работа не е за теб, дете. Повярвай на стария си чичо и не развихрай въображението си заради няколко случайно казани думи... Иначе занапред няма да те оставям да вечеряш с млади учени,

които горят от свещения пламък на лекаря. Всеки има свои задължения, свое бъдеще. Имай ми малко доверие и не се измъчвай заради временни неприятности. Сигурен съм, мила, всичко ще се нареди и ти ще се смееш на романтичните си идеи да се грижиш за негрите в Африка. Засега, ако имаш толкова силно желание, може да завършиш курсовете на Червения кръст. А аз трябва да вървя, защото имам среща с един колега. Мисля, че леля ти е още при шивачката. Имаш достатъчно време да посвириш, преди да се завърне.

Кристиан седна отново пред пианото, успокоена малко от думите на доктора, чиято силна воля ѝ действаше като лек.

Не след дълго обаче прислужницата влезе в салона и ѝ подаде визитна картичка.

— Една дама пита дали госпожицата ще иска да я приеме.

— Една дама? Каква дама? За някаква благотворителна акция ли?

— Не ми се вярва, госпожице.

— Тя не потърси ли първо леля ми?

— Не, иска да види вас, дори ме попита дали сте сама. Отговорих ѝ, че господинът е излязъл, а госпожата не се е прибрала още. Тя ме помоли да ви предам тази визитка.

Изненадана, Кристиан взе картичката от подноса и лицето ѝ изгуби обикновения си цвят; след това гореща вълна заля бледите ѝ страни.

Върху визитката се четеше следното име: Графиня Франсоа д'Ервил.

— Къде е тази дама?

— В библиотеката. Поканих я да влезе; тя е истинска дама, много красива и много хубаво облечена.

— Каза ли ви нещо друго?

— Да, че много искала да бъде приета от госпожицата.

Сърцето на Кристиан биеше лудо в гърдите ѝ. Значи тази непозната беше Мерцедес дьо Кюзко.

Защо идваше тя? Дали баща ѝ не беше болен? Развълнувана, с треперещи устни, тя прошепна тихо:

— Въведете дамата.

Скоро вратата се отвори отново и Кристиан видя да влиза една млада непозната, точно такава, каквато от месеци си представяше, че

трябва да бъде Мерцедес дьо Кюзко. Жената пристъпи напред, явно развълнувана, спря се пред Кристиан, която стоеше неподвижна, и протегна ръце с умолително движение. Заговори тихо:

— Аз съм, Кристиан. Тъй като вие не идвате, реших, че е по-добре да дойда да ви потърся. Баща ви страда много от вашето отсъствие, затова вие, която го обичате, не бива да го измъчвате! Само аз не мога да го направя щастлив. Разбрах го веднага, щом вие не се върнахте. Имахте великодушието да се съгласите с нашата женитба и трябва да му простите. Невъзможно е завинаги да се отделите от баща си, след като му бяхте посветили себе си с толкова любов и преданост...

— Смятате, че не е възможно? — попита Кристиан почти грубо. — А на мен, напротив, ми се струва естествено! Поставете се на мое място и веднага ще разберете...

Младата жена настоя почти умолително:

— Колкото минаваха дните, толкова по-ясно разбирах злото, което ви причиних; на него също, защото виждам как го разяжда мъката за вас. Въпреки че се старая да скрива това от мен, защото знае, че не бих могла да гледам как страда, аз го чувствам. Това ме измъчва, той беше така добър с мен. Тогава реших, че заради щастието на всички ни трябва да дойда и да се обърна към сърцето ви, което е толкова добро и любвеобилно. Колко много ми е говорил за вас, особено в началото, когато живеехме с надеждата, че ще се върнете.

Но месеците изминаха и баща ви се увери в твърдостта на вашето решение. Познавате го, той се затвори с мъката си и не споменаваше вече нищо. Тогава се осмелих да дойда, за да ви върна. Заради любовта си към него вие няма да отблъснете моята молба... Ще се върнете, нали, Кристиан? Ще се съгласите да живеем една до друга, като две истински сестри, завладени от едно желание — да го направим толкова щастлив, колкото той заслужава. Кажете, че искате, нали, мила?

Последната дума се изплъзна от устните ѝ като ласка. Тъмните кадифени очи обгръщаха Кристиан, търсеха светлите зеници на младото момиче, чието упорство се топеше като лед под жарките лъчи на слънцето.

С несъзнателно движение Кристиан притисна ръцете си една в друга. Отново я обзе чувството, че изживяваше някакъв сън, както

преди няколко месеца в Розери, където бе научила мъчителната тайна...

— Знае ли баща ми, че вие сте дошли тук? — запита тя бавно.

— Не, аз исках да му върна дъщерята като едно безценно съкровище. След това двете заедно ще намерим начин да му върнем и сина, нали? За начало ще дойдете да вечеряте ненадейно при него, у дома ви. Прекрасно ще е да бъдем заедно в радостта си! Обещавате, нали?

Тя повдигна към Кристиан приличното си на цвете лице, а устните ѝ се полуразтвориха, сякаш се предлагаха за целувка. Несъзнателно Кристиан се наведе. Цялото ѝ негодувание против непознатата, която почти бе мразила, се беше изпарило. В този миг тя разбра увлечението на баща си и му прости. Още повече че самата се бе поддала на опасния чар, съзнавайки, че това поражение ѝ връщаше едно изгубено щастие.

Лошите ѝ чувства бяха пометени от неудържимата прелест, която се излъчваше от това прекрасно създание. Мерцедес дъо Кюзко заслужаваше напълно името си Чародейка. Сякаш имаше дарбата да разпръсква и най-неприяжените чувства със силата на вятъра.

II

Писмо до Макс.

Макс, скъпи големи братко,

Тази сутрин съм изцяло твоя, със сърце, преизпълнено от радост, че се върнах в нашия дом. Вече пет седмици, откакто съм при татко и те чакам. Писах ти веднага след това непредвидено завръщане, което беше като едно приказно пробуждане от сън...

Сега живея с надеждата за твоето идване, щом получиш отпуската, която очакваме с такова нетърпение. Ти ще трябва да превъзмогнеш чувствата си на неприязън.

Разбирам добре, че те бушуват още у теб след събитията, които объркаха живота ни. Скъпи Макс, не упорствай и не се бори срещу невероятната и мощна воля, която ни привлича един към друг със силата на магнит.

За мен е истинско опиянение, когато сутрин отворя очи, да видя отново, след толкова дни, стаята на детството ми, да почувствам, че съм намерила отново родното огнище, че съм в къщата на татко, където скоро ще бъдем всички близо до него, събрани от спомена за мама, останал така жив у нас.

На твой ред, Макс, трябва да отстъпиш, както направих аз, без да зная как, пред магията, която ме върна внезапно вкъщи. Моята воля ме беше накарала да избягам, но въпреки силното ми упорство, Чародейката успя да ме върне. Тя побеждава винаги, защото притежава някакъв чар, срещу който не можеш да се бориш. Почувствах го лично, когато дойде неочаквано при мен и аз я приех студено. Сега, когато живея близо до нея, след като волята ми беше сломена, без да разбера как, се убеждавам все повече в очарованието, което се излъчва от нея. С каква сила си послужи тя, че ме накара да дойда в една

незабравима вечер при татко, който не бе предупреден за приготвената от Мерцедес изненада...

Дори когато тази вечер стане далечно минало, няма да забравя вълнението си, когато влязох в малкия салон, където преди очаквах завръщането на татко. За да подчертая възкръсването на миналите дни, по молба на Мерцедес бях облякла една рокля, която той предпочиташе пред другите. Изведнъж дочух стъпките му в съседната стая и шум от отваряща се врата. Толкова бях развълнувана, че дори не забелязах кога Мерцедес, винаги внимателна, е излязла, за да ни остави сами.

Татко влезе. Погледът му ме обгърна, отначало изненадан, след това бляскав и щастлив. Аз се хвърлих в обятията му, притиснах се към гърдите му и забравих последните мъчителни спомени, заслушана в скъпия глас, който ми шепнеше с предишната нежност, за която копнеех по време на раздялата: „Моя малка, мое дете, най-после те виждам отново, най-после“.

Не зная, бях завладяна от настоящето, защото чувствах сърцето му да бие до моето. Когато повдигнах глава, видях, че светлите му очи бяха се навлажнили и ме гледаха с някаква неутолима жажда. Повярвай ми, в този миг аз забравих, че Мерцедес ми го беше отнела и че той твърде бързо я повика.

— Меди...

Това е името, с което я нарече и което тя обича, защото така ѝ казвала нейната майка.

— Меди, ти ми върна това дете. Бъди благословена...

Той я привлече към себе си. Сърцето ми се сви неволно, както често се свива сега, но аз се старая да не се издавам.

Онази вечер обаче бях толкова щастлива, че не се отдръпнах... Чувствах, че в този миг татко беше много щастлив, колкото мен... това ми стигаше и трябва да ми стига. Благодарение на тактичността, на вниманието и на отличното възпитание на очарователната ми втора майка — на по-голямата ми сестра, както тя иска да я наричам,

приемам поражението си в този дом, където днес се чувствам на втори план. Колкото и нежен да е татко и деликатна Мерцедес, все пак имам болезненото чувство, че до него сега има друго същество, чието присъствие повече го радва. Преследва ме мъчителната мисъл, че съм излишна вкъщи, че ще е добре да се омъжа по-скоро, за да им върна свободата, която притежаваха, преди Мерцедес да ме доведе у дома.

Отгатвам ясно какво е било това съвсем ново съществуване за татко...

Защото Мерцедес е добра, въпреки несъзнателното ѝ желание да се харесва, извънредно интелигентна, голяма артистка и непресторено естествена. Независимо от това, тя винаги се старее да завладее тези, които влизат в допир с нея, и то до такава степен, че се изненадвам и дори се плаша, защото отгатвам, че силата ѝ може да бъде много опасна... Чувствам, че е твърде ловка и винаги постига това, което иска...

Спомням си мощта, с която ме завладя!

Повярвай ми, от моя страна не беше нито лудост, нито слабост, че капитулирах така скоро!... Ти ще го разбереш, скъпи ми братко, ако си дойдеш скоро при нас, както желая...

Татко държи толкова много на завръщането ти, че бърза да го ускори с всички средства.

Ако не заради мен, то поне от любов към него направи тази жертва да забравиш неприязънта си срещу непознатата, която се вмъкна между нас на мястото на мама. Впрочем тя нито се опитва да я замести, нито да ни накара да я забравим.

Забелязах, че сама се грижи да има винаги свежи и нови цветя пред скъпия портрет.

На една малка масичка до писалището на татко са поставени различни снимки на Мерцедес.

Между другите има и един голям портрет в костюма, който е носила в деня, когато го е пленила. Облечена е в рокля от бял сатен, като испанска младоженка, заобиколена

от облак дантели, които се спускат от високия гребен, забоден в косите ѝ.

О, колко пъти съм съзерцавала този портрет, откакто тя ми даде една по-малка снимка! Опитвам се да отгатна тайната на това сърце, която тя пази ревниво! Наблюдавам непрекъснато Мерцедес и се старая да проникна в душата ѝ, която е толкова различна от тези на хората, които съм срещала досега. Тя има същата завладяваща кротост, която привличаше така у мама.

Но нейната кротост е от съвсем друго естество. У мама беше по-духовна, а у Мерцедес е твърде човешка. Властта ѝ над тези, които покорява, се дължи на опияняващия чар, който ги подтиква да вкусват жадно земните радости. Разбирам нейната неудържима привлекателност, самата аз я изпитах, въпреки че цялата ми воля беше насочена срещу нея. Днес не се учудвам вече, че татко е така увлечен.

Дори сериозният и волеви чичо Пиер беше пленен още първия път, когато с леля приеха да вечерят у нас. Може би дотогава е бил настроен срещу нея от приятеля си Ведран, който познава Мерцедес чрез Гонзалес. При това той е твърде въздържан и погълнат от науката си, за да е в състояние да разпространява по адрес на Мерцедес различни салонни сплетни.

Повтарям, чичо беше пленен, когато я видя да танцува, по наша молба, пред гостите и я чу да пее няколко тъжни кубински песни с топлия си алтов глас, акомпанирайки си на китара.

Татко изглежда съвсем преобразен от общуването с тази жена, чиято лъчезарна младост го опиянява. Когато успявам да се откъсна от собствените си чувства, съм наистина щастлива, че след толкова години на себеотрицание той има най-после свой дял радост. Тогава виждам, че не бих имала право да го лиша от тази радост, която го възроди, само защото нашият егоизъм щеше да страда. Ти мислиш като мен, нали, Макс?

Това, което допринесе може би най-много да се сближа с нея, е начинът, по който тя ми говори за теб, интересът, който проявява към детството ни, и желанието ѝ да се завърнеш.

Въпреки че често пъти прибавя: „Страхувам се малко от това красиво момче, откакто го видях на снимките. Красивото му лице потвърждава влечението към приключения и суров живот, каквито е отишъл да търси в Мавритания. Мислите ли, че при завръщането му ще намерим някакъв начин, за да го задържим между нас? Баща ви ще бъде толкова щастлив, колкото когато намери отново малкото си момиченце...“

Моля те, Макс, съгласи се, заради щастието на всички ни, да бъдеш пленен от тази Чародейка, която ни спечелва един по един!...

Ела да я опознаеш и да отсъдиш сам. Ела поне да я видиш, щом не пожела да ти изпратим дори снимката ѝ. Смятам, че този път няма да откажеш портрета, който ти изпращам с това писмо.

* * *

Писмото и снимката пристигнаха в Африка.

Черните решителни очи на Макс д'Ервил се спряха за пръв път върху красивото лице на тази, която бе отблъсквал досега, защото я считаше за натрапница, вмъкнала се измамнически в семейството им. Той беше разбрал напълно възмущението на сестра си, накарало я да напусне бащиния си дом. Сам благославяше случая, който го бе довел в Мавритания и щеше да го задържи там след този удар. Като прочете писмото, той размишлява дълго в тишината на нощта. Почувства у него да се затвърждава решението да не се връща във Франция. Да стои далеч от тази жена, която идваше към него, тайнствена и смущаваща със своята непозната душа, чиято тайна сестра му се опитваше да разбули. Макс с раздражение се учудваше, че Кристиан така леко бе минала на страната на неприятеля.

Верен на суровото съществуване, което бе избрал, подкрепян от непоколебимата си воля, той отказваше да се отзове на поканата на баща си...

Но съвсем неочаквано обстоятелствата решиха друго.

Палещият климат и нанесеният от женитбата на баща му удар изтощиха организма му и го направиха лесна плячка на остра блатна треска. Поради тази причина Макс д'Ервил беше принуден да приеме наложената му отпуска, още повече че сам баща му дойде да го вземе. Неочакваната среща поднови изтънелите връзки и възкреси някогашната близост между родител и син. С особено чувство на радост, което смяташе, че вече не е в състояние да изпита, Макс слезе от парахода в Марсилия. Кристиан беше дошла да го посрещне. Нея, прекрасната и опасна непозната, я нямаше. Баща му избягваше да говори за нея, страхувайки се да не нарани чувствителното сърце на Макс.

Мерцедес, която не искаше първата им среща да стане в баналната обстановка на гарата, го чакаше в хола на обкичената с цветя къща и там, цяла трепереща от вълнение, му пожела добре дошъл. Той видя изправена пред него една стройна и гъвкава фигура, две кадифени очи, които му се усмихваха, влажни и молещи, и две протегнати ръце... И тогава, отгатвайки колебанието, което продължаваше да властва в сърцето на сина му, Франсоа д'Ервил каза с топъл и сериозен глас:

— Макс, целуни своята голяма сестра, тя ти позволява.

Младият мъж трепна леко, понеже почти се беше навел над протегнатата ѝ ръка. След това се изправи и устните му докоснаха матовото, прилично на цветец лице...

III

Изтегнат на един диван в библиотеката, Макс си почиваше от изтощителните кризи на блатната треска.

Той твърдеше, че е здрав, но все пак не можеше да не признае, че още не бяха се възвърнали предишните му сили. Заради това младият мъж понасяше покорно живота на оздравяващ, който му налагаше лекарят.

Макс прелистваше разсеяно едно от списанията, поставени до него, но го остави веднага щом чу да отекват меки стъпки върху килима и шумолене на коприна в стаята.

Мерцедес беше облечена в бяла домашна рокля, която я правеше да прилича на съвсем младо момиче. Широките ръкави от ефирен плат, напомнящи криле, правеха походката ѝ да прилича на полет на птица.

Неволно младият мъж си помисли: „Наистина е твърде хубава! Повече от хубава! Нищо чудно, че татко има завистници!“

За миг той прости на Мерцедес за опасния ѝ чар, станал причина за мъката на сестра му и неговата неприязън.

Младата жена беше отворила тихо вратата и спряла на прага.

— Понеже не спите, Макс, мога ли да вляза? Кристиан поръча да не излизам, преди да се уверя, че нямате нужда от нещо.

Тя се приближи до дивана, от който младият мъж стана веднага. Изправен, той ѝ подаде едно кресло с движението на чужд човек, което беше в пълно противоречие с нейния приятелски тон.

Макс побърза да отговори с едва прикрито нетърпение:

— Не зная защо Кристиан упорства да ме третира като болен и най-вече има неделикатността да иска вашите грижи за мен, когато мога да се справя и без тях!

— Защото тя знае, че ще съм щастлива, ако ви помогна. Макс, защо сте толкова официален с мен и упорито ме държите настрана, като чужд човек? Не мислите ли, че ние бихме могли да станем сега добри приятели? Имам голямо желание за това.

Тя го гледаше със същото умолително изражение, както в първия миг на пристигането му, когато погледите им се бяха срещнали.

Младият мъж не желаше да я наскърбява, затова се постара да бъде по-общителен и каза с едва доловима усмивка:

— Приятели? Но струва ми се, че ние сме такива, госпожо.

— О, не „госпожо“, моля ви, а „Мерцедес“... или „Меди“, ако предпочитате.

Върху лицето на Макс се появи едно упорито изражение, което направи чертите му по-сурови и не така младежки.

— По-късно ще ви наричам както искате... може би. Разберете ме, вие изглеждате толкова прозорлива. Обожавах майка си и ми е нужно време, за да свикна, че мястото ѝ е заето, колкото и внимателно да е направено това.

— Тя не е забравена от никого, дори и от мен, знаете го добре. Вие не може да ми се сърдите, че искам да направя баща ви щастлив. Аз му дължа толкова много!... Признателна съм му за всичко, което направи за мен: за милосърдната ръка, която ми подаде, за да ме спаси от несигурния живот, с който се борех от години.

— Да, зная... зная... тогава всичко е наред — промълви той бавно.

— Да, всичко наистина щеше да бъде добре, ако не чувствах между нас несправедливата преграда, която издигнахте вие. Винаги се страхувам, че баща ви ще я забележи и ще страда от това. Нима не чувствате колко бих искала да ме приемете, както направи Кристиан! Никога няма да забравя колко великодушна беше тя, когато отидох да я помоля да се върне при баща си, който не можеше да се примири с отсъствието ѝ. Ако не бях сигурна още преди това, щях да се уверя, когато видях радостта му, че се е завърнала! Колкото и щастлив да беше с мен, аз не му стигах. Веднага щом научи, че сте болен, замина, завладян единствено от мисълта да бъде до вас и да ви доведе. Така се радвах, като видях, че сте изпълнили желанието му, че сега намирам за жестока упоритостта ви да ме избягвате като натрапница... Ако бях разбрала, както сега, изпитанието, на което ви изложих, като приех молбата му за брак, нямаше да се съглася. Но вече много късно, за да се върнем назад... Станалото е станало... Не ми остава друго, освен да вярвам, че с течение на времето ще започнете да ме понасяте... Имайте предвид, че от цялото си сърце желая щастието на всички ни и че моята младост е била толкова тежка и мъчителна. Бъдете добър с мен, Макс, и ми простете, че се вмъкнах между вас.

— Да ви простя! Напротив, госпожо, аз трябва да се извиня за сприхавостта, с която отговорих на вашия сърдечен прием. Бъдете снизходителна към мен! Надявам се, че това се дължи на разклатеното ми здраве, защото между приятелите си минавах за човек с приятен и общителен характер. Но навярно отгатвате какво е за мен да пазя стаята, когато душата ми копнее за суровия и буен живот, с който съм свикнал. Надявам се, че когато оздравея напълно, няма да бъда толкова неприятен.

— Тогава трябва да ми позволите да се грижа за вас, и да укрепнете по-бързо.

Изведнъж той почувства, че тя беше напълно искрена в желанието си да му бъде приятна. Неволно си помисли, че въпреки всичко Мерцедес дьо Кюзко може би не беше една ловка интригантка, съумяла да се възползва от слабостта на баща му.

Макс се упрекна за студенината си и лошите чувства, които тя бе забелязала, въпреки маската на изискана учтивост, под която смяташе, че добре ги е скрил.

Младият мъж се извини, смутен неволно от промяната, която бе почувствал в гласа ѝ, и за пръв път се усмихна наистина приятелски. Очите му срещнаха широко разтворените ѝ зеници, сякаш тя искаше да му даде възможност да прочете в тях нейната искреност.

— Несъмнено аз съм малко горда, за да мога да понасям неприязън — заяви тя със звучния си глас. — Може би защото цялото ми детство е било пропито с нежност от страна на всички, които ме заобикаляха, най-вече на майка ми, която обичах, както вие вашата. Аз имам също амбицията, която вие ще окачествите може би като абсурдна, да ви накарам да обикнете дотолкова парижкия си дом, че да се откажете от Африка и да останете при нас.

— Африка е страната на детските ми мечти. Ще ви призная дори, че в младежкия си ентузиазъм, възпламенен от книгата на отец Дьо Фуко, мечтаех да стана мисионер в Африка... Благодарение обаче на прозорливостта на майка ми, която ме убеди, че буйният ми характер не е създаден за мисионерство, се отказах от тази мечта... Няколко години след смъртта ѝ, верен на младежкото си увлечение, постъпих в колониалната армия, където намерих до известна степен онова, за което мечтаех.

— И което ви харесва толкова, че сте решен да продължите...

— Защо не? То е сурово, съгласен съм, но точно затова е благотворно. Този живот привлича младите, които обичат приключенията, с опасностите и с поезията си.

Мерцедес трепна леко, но Макс не забеляза. Тя си припомни неотдавнашния ден, в който един влюбен в нея мъж ѝ бе говорил за подобно влечение. Тя го беше отстранила, за да отиде при Франсоа д'Ервил, чрез когото се връщаше в средата си. Това, за което бе мечтала тогава, сега го имаше.

— Баща ми е така щастлив, че не може да чувства отсъствието ми както някога. Затова аз мога да продължа без угризение кариерата, която съм избрал.

— Преди това обаче трябва да се съвземете напълно. Трябва да оставите да се грижат за вас, защото докторът ви забрани всяка излишна умора. Не бихте ли искали да ви разсея, като почета, разбира се, ако моят акцент не ви е неприятен?

Палещите ѝ широко разтворени очи не изпускаха изтощеното от треската лице и горчиво стиснатите устни.

Макс побърза да обясни с горда откровеност:

— Разбира се, поне засега нищо не ме тегли във Франция. Впоследствие обстоятелствата ще решат, но мисля, че бих могъл да се ползвам още от свободата в кариерата си, без да причинявам страдание на никого.

— Освен на тези, които ви обичат и желаят присъствието ви; да поставим на първо място баща ви, после...

— Кристиан ще се омъжи сигурно скоро, а баща ми е твърде щастлив сега, за да му липсвам.

Младата жена знаеше, че той има право, но подтиквана от вроденото си желание да завладява, се радваше, че успя да проникне за пръв път в тайните помисли на Макс д'Ервил. По изключение той бе говорил за себе си и излязъл от своята въздържаност. Това ѝ доставяше голямо удоволствие, почти я опияняваше. Без да си дава сметка, тя имаше смътното желание да спечели красивия млад мъж, който с независимата си горда природа ѝ се струваше достоен за ловката ѝ победа.

Макс се усмихна внезапно, почти като приятел.

— Е, добре, тъй като обичам музиката, мога ли да ви помоля да ми изпеете нещо? Кристиан ми е разказвала, че е истински празник да

ви слуша човек, когато пеете и свирите на китара.

Дали тя съзнаваше победата, която спечели? Тъмните ѝ зеници блестяха, докато устните питаха с вродената непринуденост, която я правеше така прекрасна:

— Какво искате да чуете? Нещо печално, нещо весело или нещо нежно?

— Това, което вие изберете и което допада най-много на вкуса ви.

— Да имате някое по-специално желание? — настоя тя.

— Приятно ще ми е да слушам всичко, стига само да не съм нахален.

— О, не говорете така! За мен винаги е радост да си припомням незабравимите часове на детството. Но не очаквайте да намерите в мен артистка. Аз не съм певица. Гласът ми е останал такъв, какъвто ми го е дарило небето. Не е обработен, защото в Куба живеехме в имението си, а в Париж бях принудена да се отдам на танца, който можеше да ми донесе повече доходи.

Тя отиде да вземе китарата си и когато се върна, седна върху възглавниците, които бяха сложени пред дивана. Младият мъж се излегна и отпусна уморените си клепачи. Гласът на Мерседес дьо Кюзко се разнесе отначало тихо, след това се издигна като приспивна майчина песен до люлката на детето ѝ. Песента — загадъчна като душата ѝ — го изпълни със спокойствие и наслада, като неочаквана ласка, която пробуди у него жаждата да я слуша дълго, непрекъснато.

— Искате ли да продължа, ако не ви изморявам? — попита тя неочаквано.

— Продължавайте... Не, вие не ме уморявате... Напротив, доставяте ми голямо удоволствие... Имайте добрината да повторите същата мелодия...

Ако очите му не бяха останали затворени поради умората, той щеше да бъде поразен от тържествуващия блясък, който заигра в очите ѝ, добили изражение на странна нежност и кротост.

Без да прекъсва, нито да даде възможност на младия човек да ѝ благодари, тя подхвана отново песента, която му бе харесала. После, когато го чу да прошепва „благодаря“, каза:

— Сега ще ви изпея, за разнообразие, една песен от съвсем друг характер.

Гласът ѝ се разнесе чист и силен като тържествуващ празничен вик... След това се промени рязко и затихна като припадаща вечер в една болезнено печална мелодия, напоена с толкова тъга и отчаяние, че Макс трепна, изтръгнат го внезапно от опиянението, и потърси с очи лицето ѝ. Изненадан, той видя сълзи да се стичат мълчаливо по матовите ѝ страни и преди волята да скове устните му, извика разтревожено:

— Вие плачете? Защо? Може би, без да осъзная, съм ви наранил... или огорчил... като станах причина да съживите миналото си?

Неочаквано устните ѝ се свиха в почти сурова гънка, каквато Макс не беше виждал никога преди у нея.

— Не, вие не сте ме огорчили! Време е да свиквам с всичко! Но всъщност, въпреки изминалите години, аз съм останала това, което бях. Запазила съм самостоятелността си и лудото желание за свобода. Сега обаче, когато влязох в строя на разумните хора, разбирам, че е по-добре да се приеме това, което Бог ни дава в настоящето, без да правим излишни сравнения... Само на вас признавам това, затова ви моля да запазите тайната ми.

Младият мъж си помисли изведнъж, че тя може би не беше желала тази женитба, както смяташе той, и страдаше мълчаливо под усмихнатата си маска. Всъщност Мерцедес говореше винаги за своята признателност към Франсоа д'Ервил, за добрината му, но никога за любовта, която хранеше към него.

Тя приемаше..., но не даваше.

Сега, когато беше постигнала мечтата си, оставаше затворена и усамотена в света, в който бе влязла с пълно съзнание. Толкова по-зле за нея, ако в края на краищата трябваше да съжалява заради големите си амбиции и кокетството си; това би било най-естествена справедливост... Но той не можеше да знае това, което тя си мислеше. Младата жена се съвзе бързо. Обзет от тревога, че я е наранил, макар и неволно, Макс изпитваше известно угризение, задето пробуди спомените от щастливото ѝ детство.

Той се зарадва, когато влезе прислужникът и му поднесе една визитна картичка. Макс я пое и лицето му просия от удоволствие.

— О! Отец Льо Телие! Значи се е върнал от Рим?... Въведете го бързо!

Той се обърна към младата жена и обясни с нескрита радост:

— Най-добрият ми приятел от детството. Радвам се, че ми се удава случай да ви го представя. Беше в Италия за няколко месеца.

— Не искам да ви притеснявам... Ще се оттегля.

— Не и преди да му кажа за незабравимите моменти, които ми подарихте.

С едно движение, което не му беше обичайно, той се наведе над потрепващите ѝ пръсти и устните му ги докоснаха точно в момента, в който влезе посетителят. Беше красив и строен младеж в монашеско расо, чиито светли очи гледаха право. Те обгърнаха веднага, леко изненадани, Макс и младата жена. Отгатнал недоумението на свещеника, Макс побърза да ги представи:

— Приятелят ми, отец Льо Телие. Съпругата на баща ми, госпожа д'Ервил, която има добрината да ми попее, за да разсее самотата ми.

Духовникът се поклони, а младата жена обясни с обичайната си искреност:

— Макс още трябва да се пази от всякаква преумора. Тъй като затвореният живот тежи, сестра му и аз се стараем да му помогнем да го понася по-леко. Бързам да ви оставя, зная колко се радва той на посещението ви.

Младата жена взе китарата си и се сбогува. Тя не чу, когато духовникът каза:

— Тази жена е наистина много красива. Чувах да се говори, но сега разбирам баща ти.

След това той постави ръката си върху рамото на Макс и те продължиха да приказват, щастливи, че се виждаха след няколкомесечна раздяла.

IV

Кристиан позвъни у леля си и попита усмихната старата прислужница:

— Вкъщи ли е госпожата?

— Не, госпожице, нито господин професорът. Той каза на Клеман, ако дойде някой посетител, да го почака, защото ще се върне. Господарката не даде никакви нареждания. Откакто госпожицата не е вече с нас, тя намира къщата толкова печална, че не обича да остава сама в нея.

— Бедната скъпа леля — промълви Кристиан тихо. Тя знаеше, че внезапното ѝ завръщане бе оставило голяма празнота и затова идваше почти всеки ден.

— Но леля ми каза вчера, че имала да проверява някакви сметки — настоя момичето — и аз дойдох да ѝ предложа услугите си. Ще я почакам в малкия салон, мога да вляза, нали?

— Разбира се. Госпожицата ще намери там книги и вестниците.

Кристиан благодари и влезе в стаята, която обикна, когато беше живяла в този дом.

Разсеяно отвори някакво списание, където един знак показваше последните четени страници. Колкото и щастлива да беше отново у дома си, посрещнатата от топлата сърдечност на Мерцедес, изненадана от неочакваното завръщане на брат си, тя не можеше да забрави добрината и любовта, с която я обграждаха в тази къща, благотворната атмосфера, която приспиваше тъгата ѝ.

Но едва беше започнала да прелиства списанието, когато вратата се отвори отново и прислужникът извести:

— Ако господинът желае, да влезе. Господин професорът няма да закъснее много.

Посетителят, Клод Ведран, влезе в стаята, която очевидно смяташе за празна, и се спря изненадан пред Кристиан. Девойката се изправи неволно.

Той каза веднага:

— Моля да ме извините, госпожице. Виновен е най-вече прислужникът, който ме въведе, без да ме предупреди. Много съжалявам за неволното си нахалство. Ще почакам доктора в кабинета му.

Приятната усмивка на Кристиан се появи на устните ѝ.

— Нима ме смятате за толкова негостоприемна? Зная колко много ви цени чичо и ще бъда много горда, ако отделите няколко минути и за една невежа като мен...

На свой ред Ведран се усмихна и суровото му лице доби неочакван чар. Той се дължеше може би на блясъка, който смекчаваше проницателността на сивите му очи.

— Една невежа? Зная, че вие сте прекалено скромна, като говорите така за себе си.

— Вие знаете? Откъде? Как?

— От чичо ви, чиято преценка тежи. Той ми разказа случайно един ден с каква упоритост и с какъв успех посещавате курсовете на Червения кръст. Той дори добави, че по отношение на медицината сте имали такава интуиция, че било много жалко, дето не сте мъж, за да се насочите в една кариера, за която изглеждате надарена!

Младото момиче беше поруменяло. Думите на Клод Ведран звучаха така искрено, че тя го гледаше смутена, но същевременно и прехласната.

— Хубаво, че чичо ви е осведомил за успехите ми. Аз изпитах желание да завърша тези курсове, след като ви чух да говорите с него за изследванията ви върху жълтата треска. Ръководена от чичо, се захех с нещо, което ме привличаше.

— Кое ви е интересувало — защо? — попита той с властния си глас. — Тези занимания съвсем не са за момичета от вашата среда.

— Защото когато тази зима слушах чичо и вас да говорите за дела, които ми се струват възвишени, започнах да се питам защо само вие и събратята ви можете да идете да правите добро и защо жените не ви последват.

— Нима бихте искали да отидете в Африка като милосърдна сестра? — попита той толкова изненадан, че не можеше да повярва дали е разбрал добре.

Нима това дете, което изглеждаше така пламенно и така разумно, говореше сериозно? Изведнъж той си представи хубавото лице, на

което светеха умните ѝ очи, заобиколено от бялата касинка на милосърдните сестри. От далечните спомени на безвъзвратно отминалите дни изникна едно друго красиво женско лице, което бе отблъснало лудешкото му предложение... да бъде отведено от него в Африка, макар и за няколко месеца. А ето, днес една съвсем млада девойка, богата и щастлива, изявяваше желание да отиде доброволно да се грижи за болните в Африка. Какво ставаше в тази двадесетгодишна душа?...

Кристиан, сякаш отгатнала мисълта му, побърза да обясни:

— Без съмнение вие смятате, че желанието ми е много странно, нали? Но сигурно знаете, че в живота на всеки човек идват моменти на отчаяние. След като ги превъзмогне, той не знае какво да прави, чувства се объркан и търси някакво занимание, което да го погълне! Разбира се, чичо ми отвърна, както следваше, на моята изповед и изпрати моите жалки амбиции на мястото им. Засега поне нямам никаква работа в Африка, защото брат ми е тук. Той ми е говорил толкова често за Африка, че тя не ми е чужда. Освен това имам една много сърдечна покана от най-добрата ми приятелка, чийто годеник е получил назначение в Дакар. За да може да го придружи, тя се бори дълго да получи съгласието на семейството си за тази непредвидена женитба.

— И получи ли го? — запита той недоверчиво.

— Да, родителите ѝ са много великодушни и не можеха да откажат на детето си това, което тя твърдеше, че е нейното щастие. Веднага щом се убедиха, те отстъпиха и тази пролет моята приятелка замина за Африка. Беше така щастлива, сякаш отиваше в обетована страна. Вярно е, че влюбеното ѝ сърце беше сгрявано от такова слънце, че аз не се възхищавам толкова от нейната смелост, колкото от тази на родителите ѝ, от тяхното себеотрицание и от желанието им да доставят радост на детето си.

— Значи и вие бихте приели да заминете в тази далечна страна? Впрочем тя не е отишла като милосърдна сестра, което прави положението ѝ съвсем различно от това, за което вие сте помислили за миг, увлечена от младежките си илюзии.

— Наистина илюзии! — съгласи се Кристиан непринудено, без да подозира лудата надежда, която пораждаше в сърцето на този самотник. Той приемаше като съживителна роса тази невъзможна

перспектива — да замине на доброволното изгнание с това прекрасно създание.

След няколко месеца той щеше да отпътува за болницата в Дакар, където трябваше да се занимава с лекуването на жълтата треска.

Напразни надежди! Не беше ли достатъчен опитът с Мерседес дьо Кюзко? Да, безумни надежди, защото щеше да срещне съпротива не само от страна на граф д'Ервил, но и от страна на учителя си — професор Добрей. Освен това самият той щеше да се нагърби със страшна отговорност, отвеждайки сред онзи опасен климат тази смела и доверчива девойка.

Той беше я опознал достатъчно добре при честите им срещи в дома на доктор Добрей.

Младото момиче побърза да обясни с леко шеговит тон:

— Не мислете, че съм лишена от възможността да преценявам нещата, но имам щастието или нещастieto да се чувствам толкова повече привличана от нещо, колкото по-трудно ми се вижда неговото осъществяване. Не мога да се избавя от мъчителното съзнание за безполезността на живота ми в Париж. Баща ми няма вече нужда от мен, нито пък брат ми, веднага щом бъде в състояние, той ще се върне в Африка. Надявам се, че скоро ще мога да го посетя там. Приятелката ми ще ми пише веднага щом се уреди достатъчно, за да може да ме приеме. С нетърпение очаквам този ден!

Възможно ли беше тя да говори напълно искрено? Едва излекуван от опиянението, което Мерседес бе породила у него, той, така сериозен и уравновесен, почувства като невероятен проблясък на радост надеждата да намери в далечния Дакар тази наистина прекрасна девойка.

Младият мъж трепна, сякаш го изтръгваха от някакво опасно изкушение, когато зад него се разнесе гласът на доктор Добрей:

— Приятелю, извинете ме, аз закъснях много... ще ви обясня защо.

— Госпожица д'Ервил има добрината да се погрижи вашето закъснение да ми се стори много кратко... Ние си поприказвахме като стари познати.

— О, тогава всичко е наред! Дете мое, току-що видях леля ти в хола, значи и тя се е върнала.

V

В малкия салон, изпълнен с всичките ѝ спомени от Куба, Мерцедес си почиваше, изтегната на ниския диван.

Тя се радваше на изключителната си самота, защото съпругът ѝ беше заминал за Англия.

Младата жена го очакваше да се върне вечерта, но към три часа получи телеграма, с която ѝ съобщаваше, че му се налага да остане още един ден. Вечерта щеше да ѝ принадлежи напълно. Кристиан щеше да остане у леля си, а Макс — у приятеля си отец Льо Телие. И двамата бяха решили да дадат възможност на баща си да се порадва на завръщането си след няколкодневното отсъствие. Жадна за свобода, която винаги беше обичала, Мерцедес не пожела да промени техните решения. Макс и Кристиан бяха излезли. Сега тя ги чакаше и си мислеше, че най-после щеше да събщи на съпруга си със сигурност новината, която я изпълваше с неизказана радост.

Щастието да бъде майка, на което не смееше да се надява, бе на път да се осъществи; животът ѝ нямаше да бъде окован от женитбата, наистина блестящо избрана, но която от време на време дълбоко в сърцето си чувстваше като позлатен затвор. Това ѝ се случваше особено често, откакто присъствието на младия Макс ѝ даде възможност да разбере от какво се беше отказала, като бе наложила твърде голяма жертва на младостта си.

От какво можеше да се оплаче всъщност? Както бе пожелала, тя беше жена на един прекрасен мъж, страшно влюбен, който отгатваше ѝ най-малките ѝ желания, мъж, чиято хубава есен много жени биха ѝ завидели, че споделя. Тя бе успяла да завладее Кристиан и благодарение на чудната си дарба да кара хората да я обичат, сега притежаваше искрените чувства на девойката.

Също така бе успяла да сломи упорството на Макс, дошъл зле настроен към нея, а сега станал добър. Както бе пожелала, те изглеждаха сега истински приятели, пламенни и млади хора, които животът сближава ежедневно. Бяха завладени от едно и също желание

да направят това приятелство приятно и лесно заради щастието на всички.

Много бързо изтънчената прозорливост на Мерцедес беше усетила опасността, която тази постоянна близост би могла да породи по време на краткия престой на Макс в Париж. Тя веднага реши да я отстрани, тъй като не искаше никаква сянка да помрачи победата, която бе спечелила благодарение на ловкостта си. Налагаше ѝ се да бъде внимателна, защото знаеше силата на опасния си чар. От думите и разказите на Кристиан беше опознала прямотата на Макс, която го правеше неспособен на низка постъпка за какъвто и да е компромис. Още преди да го бе срещнала, на нея ѝ бе харесало, че той е така строг в своята морална чистота. Тя прощаваше предишната му неприязън към нея, твърдо решена да спечели симпатията му, която той ѝ отказваше. Победата ѝ се струваше напълно достойна за нейните умения.

Сега, когато бяха приятели, тя харесваше непоколебимата му честност и будния му ум, който търсеше непрекъснато нова храна. Близо до него изпитваше странно чувство на сигурност и спокойствие.

Тази вечер, убедена в приятния разговор, който биха имали за някои книги, посочени от него, тя искаше Макс да се прибере преди Кристиан.

Младата жена се послуша внимателно, когато се позвъни на входната врата. Скоро се разнесоха енергични мъжки стъпки и някой почука на вратата на стаята ѝ. Високата фигура на Макс се изправи на прага.

— Вие сте били сама? Току-що научих, че татко няма да се върне и че Кристиан не е могла да вечеря тук! Трябваше да ни предупредите, за да не ви изоставяме така...

— Но аз зная какво удоволствие е за леля ви посещението на Кристиан, за да си позволя да я задържа.

Мерцедес беше твърде деликатна, за да прибави, че отгатваше интереса на Кристиан към вечерите във вторник, където доктор Добрей събираше своите близки, между които беше винаги и Клод Ведран. Откакто го беше отстранила заради Франсоа д'Ервил, красивата жена не бе срещала младия учен. Тя забелязваше, че от него се интересуваше нейната заварена дъщеря, която не можеше да знае, нито да подозира миналото.

Като седна на стола, който Мерцедес му посочи, Макс поясни с весела откровеност:

— И на двамата не ни остава друго, освен да ви се извиним. Смятахме, че постъпваме добре, като излязохме, за да дадем възможност на татко и на вас да се порадвате на срещата след няколкодневното му отсъствие. Понякога и най-хубавите намерения не довеждат до желаните резултати.

— Но за щастие, струва ми се, между нас е сключен мир и имам право да се надявам, че сте ми простили. Баща ви явно е доволен, като ни вижда да живеем всички в пълно разбирателство.

— За още доста кратко време!

— Не аз съм виновна за това.

— Вие забравяте, Мерцедес, кариерата и края на отпуска ми. Сега, когато съм здрав благодарение на Бога, трябва да се върна в Африка — колкото и добре да се чувствам във Франция. Със себе си ще отнеса спомени, за които не смеех да се надявам.

В гласа на младия мъж имаше нещо толкова решително, че въпреки шеговития тон, на Мерцедес ѝ се стори, че думите му прозвучаха като заплаха и тя побърза да възрази:

— Но всъщност нищо не ви принуждава да продължите тази опасна кариера, която един ден сигурно ще започне да ви омръзва?

— По едно време, след няколкоседмичния ми престой във Франция, където се радвам на свободата и приятната атмосфера, която цари въкъщи благодарение на вас, повярвах, че това може да стане.

— Тази кариера е причинила на вашите толкова безпокойства през последните години, през които се бият в Мароко! Сега там цари временен мир, ще кажете вие, но според разказите ви винаги може да се очаква някой непредвиден бунт.

Макс повдигна рамене.

— За щастие! Тези бунтове дават на живота една сладост, която ние не познаваме в нашите гарнизони във Франция... Тази вечер даже говорих с приятеля ми Льо Телие за предстоящото ми заминаване. Той също е на мнение, че няма смисъл да продължавам престоя си сред светските удоволствия... Ще служа, докогато мога, тъй като работата на баща ми не само че не ме привлича, но ще ми бъде непоносима. Когато приключа с Мавритания, ще пътувам; има да се видят толкова

страни! Може би ще мога да опозная вашата родина, за която ми говорихте по такъв начин, че пробудихте желанието ми да я посетя.

Младата жена му се усмихна малко печално.

— За мен ще бъде утеха да я видя отново чрез вашите очи, защото никога няма да се върна там!

Гласът ѝ прозвуча така възторжено и топло, изпълнен с желание и съжаление! Макс почувства за сетен път, че тя не беше само амбициозна и съблазнителна светска жена. Една свята любов пламтеше в душата ѝ и той се почувства приближен до нея, както в деня, когато я чу да пее с толкова печал и копнеж. В неволен порив на умиление той каза:

— Можете да бъдете сигурна, че ако баща ми знаеше за това ви желание, щеше да намери начин, въпреки работата си, да ви заведе в Куба.

— Може би е по-добре да не отивам. Настоящето толкова рядко отговаря на това, което се очаква от него.

— Аз също мечтаех с жар за вълшебните африкански нощи, както вие сега за вашата напоена с аромати и тръпнеща от бури Куба, която духовната Франция не може да ви накара да забравите...

— Трудно е наистина, дори невъзможно, бедните хора да се задоволят — промълви тя бавно.

— Както и да е, струва ми се, че трябва да се върна скоро в моята суха и камениста Мавритания. Животът на войник ще ми подейства по-благоотворно, отколкото това празно съществуване, което водя тук. Когато видя отново арабската си къща, когато се намеря в обичайната ги среда, сред палещата атмосфера на оазисите, ще си припомням като един чуден... невероятен сън... последния ми престой във Франция, създадената от вас незабравима атмосфера на щастие в този дом, от който наистина ще ми бъде много мъчно да се лиша.

— Наистина ли ще си мислите това? — запита тя с милващия си глас.

— Да, и със съжаление ще си припомням тези завинаги отминали радости! Ще се питам дали наистина са съществували... нашите интересни разговори, посещенията ни заедно с Кристиан в музеите, в Боа дьо Булон, в Багател, когато ви гледах да вървите двете до мен, загърнати в кожи, а след това в прекрасните ви вечерни тоалети... Тогава ще си кажа, че е било разумно да замина, на подновя

суровия живот, който си избрах преди. Надявам се, че някое трудно за потушаване въстание ще ме накара да стъпя здраво на земята!

— Какви са всъщност тези въстания? — запита Мерцедес като любопитно дете, което иска да се поучи.

— Доста опасни сражения с фанатици, с които ми се е случвало вече да се справям. Те са толкова невероятни, че сега, когато говоря с вас, се питам дали наистина съм ги изживял, или съм имал някакъв страшен кошмар за палеци пясъци, за трескаво търсене и преследване.

— Как можете да мечтаете за подобни часове!

— В тях се крие една незабравима сладост!

Мерцедес се повдигна леко на възглавниците, на които се облягаше.

— Макс, страхувам се, че вие сте непоправим! — каза тя с такъв мил укор, че дълбоко в себе си той почувства, че никога няма да забрави този миг. Стояха в потъналия в алени рози салон — Макс често ѝ подаряваше от тези цветя, защото знаеше, че ѝ са любимите. Техният аромат изпълваше стаята с леко, но замайващо ухание. Очите му гледаха жадно малката тъмнокоса главица, стройната ѝ фигура, която се очертаваше в цялата си прелест под меката и гъвкава бяла материя на дългата рокля.

— Естествено, завръщането ми във Франция повече или по-малко ще зависи от обстоятелствата. Може би ще трябва да дойдете с баща ми, за да ме отвлечете. По такъв начин ще видите как цивилизацията е проникнала там. Сега имаме един доста добър хотел, който може да бъде посещаван от туристи и ще е достоен даже за вас!

— Ще запомня това, бъдете сигурен!... В такъв случай, щом държите толкова много, заминете за вашата скъпа Мавритания, но преди това ще ми обещаете, че ще се върнете. Но не в неопределено време, а скоро, ние всички с много обич искаме да ви видим установен между нас. Вие сте толкова верен на думата си и обещавате, нали, Макс?

Младият мъж не можеше да отгатне, че Мерцедес със скрито безпокойство се питаше как щеше да посрещне той малкото същество, което растеше в нея. Може би то щеше да го отблъсне от дома, към който тя се бе старала да го върне завинаги.

Колко бързо изминаха седмиците, откакто го беше видяла за пръв път, със студено и враждебно лице, толкова различно от сегашното!

Тъй като мъжът не отговори на въпроса ѝ, тя подхвана:

— Вашият приятел Льо Телие ви съветва като духовник, с аскетизъм, който не се изисква от вас.

— Не, Жак не е прекалено строг. Ако го познавахте по-добре, щяхте да знаете с какво чувство за правилна преценка го е надарило небето. Мама го ценеше много, той отрасна между нас като мой брат, като мое второ аз. Тя ме повери на него и ме накара да ѝ обещавам, че няма да вземам никакво сериозно решение, без да съм се съветвал с него.

Мерцедес слушаше замислено, след това гальовната ѝ усмивка трепна по устните ѝ и тя попита закачливо:

— Решение? Не знаех, че днес е трябвало да взимате някакво решение. Не се отнася за женитба например, а за завръщането ви в Африка, нали? Останете при нас, Макс, забравете Мавритания и нейния неподобен чар, създаден най-вече от въображението ви... Ако мислите, че е необходимо да отидете там, заминете, но моля ви, обещавайте, че ще се върнете скоро!

— Ще се върна, да, ако обстоятелствата ми позволят.

Дълбоко в душата си той имаше чувството, че в момента се движи в една неизвестност, която можеше да бъде и прекрасна, и страшна.

На вратата се почука леко; Макс разбра, че му е дошла неочаквана помощ, когато видя да влиза Кристиан, загърнат във вечерното си палто.

Очите ѝ блестяха като звезди, страните ѝ бяха приятно обагрени от зимния вятър.

Усмивната, тя побърза да обясни:

— Нощта беше така прекрасна, че чичо се съгласи да вървим пеша. Заразен от моя възторг, Ведран пожела да ме придружи.

— И двамата учени лекари са имали непредпазливостта да ви оставят да се разхождате в тази леденостудена нощ? — подхвърли Мерцедес, към която девойката се бе навела, за да я целуне.

— Не е така, бъдете спокойна! Като ви слуша човек, вижда, че вие сте едно нежно цвете от топлите страни..., но аз не съм! Не се безпокойте за мен, мила, съжалявам само, че неволно ви оставих да прекарате една самотна вечер.

— Съвсем не беше самотна. Макс се прибра рано и ние си побъбрихме като добри приятели. Вечери като тази сближават по странен начин, нали, мой африкански братко?

VI

Макс преглеждаше вестниците в библиотеката. Неочаквано вратата се отвори тихо, младият мъж вдигна глава, възкликна радостно и тръгна към посетителя — приятеля му отец Льо Телие.

— Как, не сънувам ли? Нима това наистина е толкова заетият Жак? И ме удостоява с неочаквано посещение? Както винаги, и сега си добре дошъл, дори ми се струва, че небето те е изпратило при мен!

Макс стисна сърдечно ръката на приятеля си и го покани да седне на дивана. Откритото лице на духовника се усмихваше, очите му бяха изпълнени с топло съчувствие.

— Дойдох, защото баща ти ме извика. Не се тревожи. Искаше една малка приятелска информация, която смяташе, че ще мога да му дам, но за съжаление не бях в състояние. Аз самият бях толкова осведомен, колкото и той. Графът е изненадан и огорчен от твърдото ти решение да се върнеш скоро в Мавритания и от настойчивата ти молба да не предприема никакви постъпки, за да те задържи във Франция...

— Много естествено желание за един войник. Изненадвам се, че се учудва от нещо толкова нормално, като имам предвид, че сам е роб на дълга си. Отпуската ми изтича скоро. Какво чудно има сега, когато съм здрав, че искам да се върна на поста си, където се чувствах добре.

— Вярно е, но баща ти, семейството ти, приятелите се учудват, че пред общото им желание да те задържат тук ти проявяваш тази непоколебимост да заминеш, и то в най-скоро време! Обясних на баща ти, че не си ми доверявал нищо по този повод, въпреки старото ни приятелство. Трябва да ти кажа колко го отчайва упоритият ти отказ да му позволиш да издейства поне преместването ти на един не толкова опасен пост. Това е неговото горещо желание, а също и на приятелите ти. Той се страхуваше дори — ще ти кажа всичко, за да отсъдиш правилно — да не би да са изникнали някакви неприятности между госпожа д'Ервил и теб, които те карат да желаеш раздялата...

Макс потрепери рязко и лицето му изгуби упоритото изражение, от което духовникът бе поразен още от началото на разговора. Дълбока бръчка набразди челото му, а друга подчерта изразителната му уста:

— Какво нелепо въображение! Как е могла тази мисъл да се породи в един уравновесен и прозорлив ум като твоя, Жак? Младата ми втора майка и аз сме в най-добри приятелски отношения. Ти самият можа да се убедиш. И тя не пропуска да го изтъкне при всеки удобен случай. Кристиан може да те увери в същото. Помирението между нас е толкова пълно, колкото може да го желае баща ми. Да, приех с примирение дори известието за очакваното раждане на детето им. При тези обстоятелства ти разбираш, че не ми остава друго, освен да се върна в Африка и да заема поста, който сам избрах.

— И който все още ти харесва, както преди? — завърши духовникът, който бе слушал внимателно, приковал проникателен поглед в лицето на приятеля си. Учудваше го един необичаен трепет в гласа на Макс, чиято тайна причина търсеше.

Макс продължи да говори бързо:

— Естествено днес не чувствам така силно влечението към пустинята, към опасностите, към суровия кивот, за който смятах, че съм създаден. Не безнаказано живях през последните няколко седмици сред тази тиха атмосфера... Впрочем пръв ти, прозорливи приятелю, който си ми като втора съвест, ме накара да почувствам, че трябва да замина.

В гласа на Макс се долавяше непоколебима решителност. Отец Жак гледаше с ням въпрос искрящите му зеници, в които толкова неизказани неща се изкачваха бавно, като от бездънна пропаст. Душите на двамата приятели, така тясно свързани, се търсеха с увереността, че им се налагаше едно искрено признание. За миг между тях настана тягостно мълчание. След това отец Жак запита отново:

— Макс, какво има? Ние се познаваме твърде добре, за да можем да се измамим за истинността на мислите ни... Недомлъвки и криеници са невъзможни между нас. Тайната на твоето решение ти принадлежи напълно и дори нашата обич не ми позволява да искам да ми я повериш. Осен ако не е за твое добро или може би за доброто на никой друг? Смятам, че си сигурен в моето абсолютно мълчание! Чувствам, че имаш сериозна причина, за да ускориш заминаването си, въпреки желанието ни да те задържим. Ти не мислиш вече, както след първите седмици от завръщането ти във Франция!

Сякаш му бе нанесен някакъв внезапен удар, Макс се изправи и започна да се разхожда из стаята. Приятелят му мълчеше.

След това младият мъж се спря внезапно пред духовника и започна да говори бързо, подтикван от някакъв вътрешен тласък, помел въздържаността, която го възпираше досега:

— Така е... На теб, стари приятелю, мога да поверя истината, която само ти, чуваш ли, само ти можеш да знаеш. Вярно е, аз не съм вече човекът, който пристигна тук преди няколко месеца, настръхнал от гняв и сляпа омраза срещу жената, която се беше осмелила да заеме мястото на майката...

Безкрайна нежност смекчи гласа му.

— ... на майката, която съм обожавал през цялото си детство... Но каква магия притежаваше тази непозната жена, че ме спечели, без дори да го осъзная, без тя да го търси...

Отец Льо Телие запита без заобикалки:

— Кокетираше ли с теб?

— Не, беше такава, каквато си е винаги — съблазънта в образ на жена. Струва ми се, че е била обзета от желанието да ни накара да я приемем в семейството, да ме застави да ѝ простя, както Кристиан го направи... Тъй като чувства, че татко е напълно пленен от нея, пожела — за което не бих могъл да я упреквам — да спечели и нас, децата... Тя искаше да бъде обичана и от нас. Постигна го, и то до каква степен! Като живеех до нея, скоро разбрах как лошите ми чувства се изпаряваха пред упоритото ѝ желание да ме привлече в света, в който се движеше тя, опиянявайки всички. В качеството си на духовник, Жак, ти, може би не си се поддад на този чар, но аз го почувствах толкова по-силно, защото месеци бях живял далеч от всяко женско влияние и водех почти монашеско съществуване. Ето защо сега разбирам, че татко също се е оставил да бъде завладян от едно същество, пред което мъжете не могат да останат безразлични. Днес и аз, който съм като всичките си останали събратя — жалко, поддаващо се на изкушенията създание, почувствах съвсем ясно това. Живях близо до нея и разбрах какво може да бъде тя за един човек, който без съмнение заслужаваше наградата, изпратена му неочаквано от Бога. Но в същото време не можех да не страдам за неосъществимата мечта, каквато тя беше за мен. Надявам се, че ти с твоя опит ме разбираш, нали, Жак? Малките дивачки в Мавритания ме оставяха равнодушен... Но съществуването ми тук ме преобрази. Обстоятелствата ме накараха да живея до едно създание, което е живата съблазън, Чародейката,

както се е наричала на някакво празненство. Всеки изминал ден ми откриваше нейната интелигентност, чара ѝ на жена и артистка, чудната ѝ доброта и щастието, което раздаваше... И да, Жак, на теб, духовника, признавам, че се поддадох на изкушението и завидях на баща си! Зная какво мислиш, сам го повтарях стотици пъти, осъждам съм безмилостно тази лудост, която ме сполетя, без да мога да я предвидя, нито излекувам! Тази ужасна тайна трябва да пазя така ревниво, че дори да не бъде заподозряна. Затова, Жак, трябва да замина по-скоро, за да съм сигурен, че няма да се издам, защото човешките сили имат граница. Ти ще се съгласиш, че между мен и жената, с която съдбата ме срещна твърде късно, има пропаст, която е толкова непреодолима, колкото смъртта. Преди една година както тя, така и аз сме били свободни на разполагаме със себе си. Татко не е подозирал за съществуването ѝ, страстта, която го е завладяла сега и която аз съм длъжен да уважавам, тогава е липсвала.

— Надявам се, че на нея не си казвал нищо и не си ѝ дал възможност да отгатне. Нали тя не знае за твоята слабост? — попита духовникът, който слушаше тази изповед, напомняща буен поток, разрушил преградата си. Той му беше много предан и познаваше твърде добре душите, за да се опита да го спре, още повече че знаеше какво добро му прави, като приемаше изповедта му.

— Разбира се, че не съм ѝ казвал нищо. Тя е така скрита, така загадъчна! Тайната на душата ѝ, която пази ревниво, е още едно нещо, което привлича у нея. Тя ми показва, че е щастлива от нашето помирение и ми е благодарна... Това е всичко!

Устните на Макс се свиха в насмешка.

— Тя ми е благодарна и се радва като Кристиан, като татко... Тя така е свикнала да бъде харесвана, струва ѝ се съвсем естествено, че и аз също...

— А кога разбра това, което ставаше с теб?...

Макс млъкна за миг, а след това подхвана бавно, сякаш търсеше в най-скритите гънки на миналото.

— Ако не се лъжа, първия път, в който почувствах опасността, беше вечерта на премиерата на операта „Пелей и Мелизанда“. По една случайност Мерцедес бе седнала пред мен и през цялото време, докато слушах, виждах малката ѝ главица, тъмните къдрици на тила, чийто парфюм усещах, голите ѝ рамене, изразителния профил, където

впечатленията ѝ от музиката даваха своето отражение. Прости ми, че ти поверявам всички тези налудничави мисли. Мъча се да обясня мълнията, която ме срази внезапно точно преди действието при извора, предполагам, че знаеш съдържанието. Музиката ме опияни съвсем, изведнъж съгледах очите на татко, които обгръщаха нея, жена му, и мен... Сигурен съм, че тя не беше помръднала, цялата ѝ мисъл бе съсредоточена на сцената, в драмата, отзвукът от която в мен не биваше да бъде издаден, нито заподозрян.

— И не е ли бил отгатнат? — настоя духовникът с нескрита тревога.

— Надявам се, че не... Такова е поне моето убеждение и оттогава направих всичко възможно, за да заглуша ужасния пламък, който ме изгори за миг. След като се върнахме от театъра, Мерцедес ни сервира вечерята, което правеше всеки път, когато се прибирахме всички заедно от театър или концерт. Както винаги, тя беше незаменимата весела домакиня, каквато бях свикнал да я виждам... Разговаряше оживено с Кристиан, сякаш нищо не смущаваше мисълта ѝ. Татко също. Но като едно пробуждане на раната, която се бе разтворила в мен, го чух да казва съвсем ненадейно:

— Тази опера е хубаво предупреждение за възрастните мъже. Те не бива да забравят, както казва песента, „че за младата жена трябва млад съпруг“!... Той говореше спокойно, шеговито и очите му, извърнати към Мерцедес, издаваха какво е тя за него. Тази вечер го разбрах наистина! Никога дотогава не бях оставал така поразен от очарованието, което тя вложи в гласа си, за да отговори със същия тон:

— За някои мъже възрастта е без значение...

И въпросът беше приключен.

Но същата тази нощ аз прекарах в безсъние, измъчван от страшната тайна, която бях отгатнал неочаквано. Приличах на нещастник, внезапно събуден от сън, който се оказва пред пропаст. За пръв път почувствах, че съм бил играчка на случая, въпреки възмущението, волята и желанието ми да не се поддам на изкушението. В тишината на нощта съзнавах безнадеждно, че нищо не можеше да ме приближи до тази жена — много по-свята сега за мен, отколкото ако беше съпруга на най-добрия ми приятел. Нали разбираш, Жак, защо искам да замина, да се върна в Африка? Суровият живот ще ми подейства добре, там ще намеря себе си и ще бъда далеч от нея.

Духовникът сведе глава.

— Да, там ще забравиш. Изкушението ще изчезне един ден. Вярвам, че знаеш с каква жар ще го искам заради теб от Бога, който вижда честността и добрата ти воля. Един ден ще почувстваш, че мъката е минала и ще се учудиш на силата на изкушението, което си отблъснал. Прав си: твой дълг е да бягаш. Сърцето и мисълта ми ще те следват. Върни се в Африка, както си решил.

VII

Разговорът на Макс с отец Жак, пряк като изповед, съживи още по-силно чувството, че дългът му налага да замине.

Въпреки обичта, с която беше заобиколен, Макс скоро определи датата. Баща му я прие с примирение и реши да отиде да го изпрати до Марсилия.

Кристиан се утешаваше с тайната надежда да го види скоро отново, защото най-после беше получила покана от Дакар. Освен това в сърцето си тя криеше желанието да срещне в Дакар Клод Ведран, чието назначаване за шеф на болницата изглеждаше близко.

Симпатията, която чувстваше към него, я привличаше като магнит.

Никой не би могъл да каже какво мислеше Мерцедес за заминаването на Макс. Винаги загадъчна, тя не се опитваше вече да го задържи и остана безмълвна пред решението му.

Но сякаш искаше той да отнесе от нея един най-светъл спомен, непомрачен от никаква сянка. През последните седмици, които им оставаха, беше още по-кротка и по-очарователна. Единствено на Кристиан издаде глухото си безпокойство, че може би тя е причина за заминаването на младия човек. Няколко пъти, сякаш този страх я измъчваше, повтори на Кристиан:

— Надявам се, че Макс най-после ми е простил, че се омъжих за баща му, не ме мрази вече и не ме счита за интригантка. Той е станал така затворен, че ме притеснява. Не смея да го питам защо, нито пък да му призная мъката, която изпитвам. Ти му разкажи, кажи му колко много искам да се разделим като истински приятели и как го моля да приеме с обич малкото същество, което очаквам след няколко месеца. Предай това на Макс, сърцето и великодушието ти ще помогнат, моля те, скъпа Кристиан!

Сякаш съдбата идваше на помощ на Макс. Мерцедес, която обикновено беше здрава, се почувства внезапно твърде уморена и лекарят ѝ наложи няколкодневна почивка. По тази причина Макс нямаше случай да я види насаме през последните дни.

Но подкрепена от волята си, Мерцедес се съвзе бързо и поднови обичайния си живот.

В навечерието на заминаването си, когато се прибираше вкъщи, Макс я забеляза да слиза от колата пред вратата им.

Когато видя младия мъж, лицето ѝ просия сякаш от радост. Мерцедес пое ръката му и каза:

— Значи решението ви е безвъзвратно и утре заминавате?

Един до друг, те прекосиха мрачната улица и прекрачиха входната врата.

Макс се отдръпна, за да я остави да мине. Младата жена се спря рязко и се извърна към него. Сякаш бе отгатнала, че той се готвеше да се сбогува, каза мило:

— Макс, мисля, че имаме още няколко минути, преди да се приготвим за вечеря. Не искате ли да дойдете за малко при мен, да направите прощалното си посещение? Утре е последният ви ден в Париж и вие няма да принадлежите на себе си. Няколкото свободни мига ще бъдат за баща ви, за Кристиан и за най-добрите ви приятели... Ако не ме видите между тях, бъдете убеден, че не е от безразличие, а само от страх да не бъде недискретна. Толкова ми е мъчно, че заминавате, Макс!

Подтикван от изблик на радост, Макс я последва безмълвен в малкия ѝ салон, където благодарение на нея бе познал незабравими часове. Той поглъщаше жадно всяка нейна дума, когато тя започна да говори със завладяващия си глас:

— Простихте ми, нали, за зачеването на малкото същество? Заради баща ви и заради мен се надявам, че ще бъдете истински голям брат за малкото, което бих искала да прилича на вас, възпитано под вашето влияние. Защото вие ще се върнете, когато то бъде тук... Не ви казвам „сбогом“, а „довиждане“. А когато отидете във вашата Мавритания, умолявам ви, мислете за мен без гняв, без неприязън и раздражение...

Младият мъж се усмихна печално и каза тихо:

— Ще мисля за вас, Мерцедес, с най-хубавите чувства, които породихте в сърцето ми. Молете се на Бога да мога да се върна да видя детето ви. От цялата си душа желая Бог да ви даде — както на вас, така и на него — щастие.

Тя го гледаше със своите бездънни зеници, устните ѝ тръпнеха, когато подхвана отново, почти умолително:

— Нали няма да откажете да отнесете там малък спомен от мен, който избрах по съвета на Кристиан и току-що взех...

Мерцедес му подаде една кутия, която бе забелязал вече в ръката ѝ, и обясни:

— Това е един малък портфейл, в който бих искала да отнесете портретите на всичките ви близки — на баща ви, на Кристиан, на майка ви... и понеже сега ние сме приятели — и моя портрет... Този, който ми се струва, че предпочитате... И Кристиан мислеше така. — Портрета ми в костюма на Чародейката.

Макс отвори портфейла, от една от кожените рамки му се усмихна прекрасният образ под облака от бели дантели, спускащи се от високия гребен. Той щеше да отнесе това съкровище в своето изгнание. Гласът му, обикновено така твърд, беше сподавен от вълнение, когато прошепна:

— О, Мерцедес, какъв ценен дар ми правите... Бих искал да мога да ви се отблагодаря така, както го чувствам...

Това, което чувстваше, беше лудото желание да я привлече към гърдите си, но не го направи, а само каза:

— Мерцедес, за спомен и като доказателство за помирението ни, докоснете с устни портрета си, за да мога наистина да отнеса нещо от вас в Африка. Ако Бог пожелае да не ви видя вече, защото знаете, в моята кариера има винаги известна опасност...

Младата жена потрепери и се наведе над портрета, върху който притисна устните си...

Изнемогващ, Макс го пое от ръцете ѝ и се отдалечи бързо, защото чу стъпките на Кристиан, която се прибираще с баща си. Девойката не закъсня да влезе в салона и живо запита:

— Е, Мерцедес, поднесохте ли спомена си? Нали той му достави удоволствието, което предрекох?

VIII

Макс замина и след мъчителните и опасни часове на раздялата, които успя да преодолее благодарение на мъчливата си воля, се настани отново в Африка. Младият мъж пишеше много рядко, сякаш искаше да скъса по-лесно връзките, които го свързваха със скъпите същества в далечната родина.

В Париж, където близките му чувстваха неговото отсъствие, зимният сезон беше в своя край. Мерцедес не възвръщаше предишното си оживление. Все пак тя не бягаше от светските си задължения, които ѝ създаваше положението на нейния съпруг и вроденото ѝ влечение към успехи, от каквито чувстваше несъзнателна нужда.

Този ден госпожа Добрей даваше един от последните си приеми. Мерцедес реши да отиде късно следобед, за да вземе Кристиан, която помагаше на леля си да посреща многобройните посетители.

В просторната галерия, към която извеждаха салоните, младата жена можа да забележи, че въпреки напредналия час, гостите все още бяха многобройни. Замайна от острия аромат на цветята, които се разтваряха от топлината, тя се спря, преди да влезе в малкия салон, където сервираха чая. Състоянието ѝ беше наистина такова, че я правеше особено чувствителна към опияняващото ухание на мимозите, поставени върху близкия роял. Мерцедес се забави няколко секунди, преди да влезе в шумната стая, където приемаше госпожа Добрей.

Тя искаше да се оправи от замайването, което бе обляло бледото ѝ лице с лека розовина. Зърна образа си в отсрещното огледало и се увери, че тази руменина ѝ отива. Това я зарадва, още повече че погледът ѝ се спря върху един посетител, изправен до масата, когото не беше виждала от женитбата си. Клод Ведран беше зачеркнат от списъка на хората, с които се срещаше, от деня, в който реши да се омъжи за Франсоа д'Ервил.

Впрочем Ведран също не беше предприемал нищо. От някои думи на Кристиан Мерцедес бе научила, че тя го срещаше често у семейство Добрей и че го ценеше високо, с горда откровеност, която не

беше се изплъзнала от вниманието на леля й. Госпожа Добрей се стараеше да направи по-редки тези срещи, уплашена от решението на Ведран да приеме скоро поста в Дакар. За да се сбогува ли беше дошъл при жената на своя учител и приятел — доктор Добрей?

Той се усмихваше на Кристиан. Мерцедес бе поразена от светлината, озаряваща ясно изваяните му черти, чиято властна строгост я смразяваше преди, въпреки блясъка на дълбоките, умни сиви очи. Никога преди тя не беше виждала такава кротост, такава нежност, дори във времето, когато имаше пълна власт над него. И това изражение на уважение и доверие, което я поразяваше сега... Защо той не я гледаше така в отминалите дни, когато тя беше свободна да разполага със себе си? Но като се вгледа в чистото и пламенно лице на Кристиан, тя отгатна младежката тайна, която избраникът може би щеше да узнае един ден.

В ненаситното сърце на Мерцедес се породило безполезно съжаление, че Клод Ведран не беше имал преди за нея този поглед, който привличаше така Кристиан.

Сега беше много късно. Какво странно съжаление свиваше отново сърцето й? Нима надцени силите си, смятайки, че няма да страда никога, след като затвори доброволно младостта си в блестящата клетка, която си бе избрала? Испитваше неприятното чувство, че се задушава, особено след заминаването на Макс, което я бе лишило от внимателното и прикрито възхищение на младия мъж. Сега тя живееше, заобиколена от любовта и обожанието на съпруга си... когото, признателна, обичаше... много. Подкрепяше я най-вече очакването на малкото същество, което небето изпращаше великодушно, за да запълни самотата й. Влюбеното преди сърце на Ведран принадлежеше днес на Кристиан.

Какво ли му бе казало младото момиче, за да преобрази така неговото строго лице и за да озари с такава светлина своето?

Тя не можеше да знае, че девойката, зарадвана от неочакваната им среща, му бе съобщила, цяла сияеща, за пристигането на дългоочакваната покана от Дакар, която баща й не отблъсна.

Тази покана щеше да бъде може би последвана от едно посещение на Макс в Мавритания... след престоя в Дакар. Не беше изключено Ведран да се настани в болницата по това време. Смутен от

неочаквано научената прекрасна новина, младият мъж не смееше да вярва, че нейното осъществяване е възможно.

Той съзнаваше, че граф д'Ервил щеше да отговори с естествен отказ на дръзкото искане на един младеж, чието богатство се криеше само в големите му познания, в интелигентността му и в неукротимата му енергия. Като разбираше каква пропаст ги разделяше, побърза да каже, не смеейки да се отдаде на надеждата, която нарастваше в него като неудържимата вълна на прилива:

— Значи това е истина? Може би един ден ще имам щастието да ви видя в тази далечна Африка, която не ви плаши..., където баща ви не ще ви остави никога... да живеете? — завърши той с безкрайна нежност и прикрита жар. Беше погълнат, както нея, от старанието да не издаде голямото значение на решителните думи, които случаят влагаше така неочаквано в устата им.

Но Кристиан сякаш четеше в душата му. Тя разтвори широко ясните си откровени очи и продължи разпалено:

— Баща ми притежава днес една радост, която надминава всички радости, които моето присъствие би могло да му достави. Тя ще се допълни още повече с идването на малкото същество — детето, което Мерседес ще му роди... Той няма вече нужда от мен. Аз имам право да търся другаде своето щастие, там, където смятам, че то ми се предлага...

Съзнаващ отговорността, ако приемеше порива, който тласкаше към него това прекрасно дете, Ведран едва намери сили да се въздържи и каза:

— Умолявам ви, скъпа приятелко, не ме изкушавайте, като ме оставяте да се надявам за едно щастие, твърде голямо, за да бъде осъществимо... Ако един ден ви видя в Дакар, никога след това няма да ви оставя да си заминете. Изкушението да ви задържа като неочаквано съкровище, от което баща ви не ще се съгласи да се лиши, ще бъде много голямо... Размислете, Кристиан!

— Защо не? — прошепна тя с решителен, почти суров глас, какъвто той не беше чувал никога от нея. — Казах ви: нито брат ми, нито аз вече сме нужни на баща ми. Той ще разбере, че аз искам да се посветя на този, който ме желае, да го подпомагам, да бъда с него при трудности и мъки, за да...

Тя спря за миг, след това завърши съвсем тихо, доверявайки му най-съкровената си тайна:

— За да го обичам така, както заслужава.

— И за да бъдете обожавана от този, за когото сте и ще останете единствената.

И двамата бяха изгубили всяка представа за мястото, където се намираха, където съдбата ги бе оставила сами, погълнати от върховния миг, в който опознаваха любовта.

Двамата млади изтръпнаха, сякаш се пробуждаха от сън, когато чуха гласа на Мерцедес, която бе застанала на прага:

— Кристиан, мила, вече е много късно. Принудена съм да ви отвлека...

Ведран се поклони почтително пред жената, която преди бе мечтал да направи своя. Сега му се струваше, че е било невъзможно да е изживял подобни дни. Мерцедес кимна леко с глава, погледна двамата млади и без да влезе в малкия салон, се върна към госпожа Добрей.

Тя бе разбрала...

IX

Два месеца вече, откакто Макс се беше върнал в Мавритания. Отец Жак прекарваше дълги седмици без новини, разтревожен за приятеля си. Най-после получи едно дълго писмо.

Той разкъса бързо плика и зачете с интерес.

Може би мислиш, стари приятелю — двойнико мой, както казваше ти в далечното време на нашето хубаво детство, че мълчанието ми след завръщането в Мавритания е признак на небрежност или на това, че съм те забравил.

Зная, познаваш ме достатъчно добре, за да отгатнеш, че мълчанието ми произлизаше от нуждата да бъда увлечен отново от предишния живот, който ме правеше толкова щастлив, поне в началото. Надявах се най-вече да се излекувам от внезапната лудост, която преобрази живота ми.

Мислех, че ще бъде лесно, но сега трябва да призная, че от моя страна това е било дръзка самоувереност, за която съм жестоко наказан. Също така и за наивната увереност, че далеч от огъня няма да изпитвам опасното влечение, което ме накара да избягам.

Уви! Раната е жива и аз изпитвам все още страшно съжаление за това, което можеше да бъде преди една година..., но вече никога няма да е възможно...

Поднових битието си на легионер, като от време на време посещавам хотела, където намирам отзвучи от цивилизацията.

Мечтата, която се пробуди така внезапно в мен, ме е завладяла завинаги... Чувствам това, въпреки искреното ми желание да я изкореня чрез суровия живот и грижите под безмилостните лъчи на слънцето, с което бях привикнал така добре... преди фаталното пътешествие във Франция!

Разбираш ли ме, Жак? Обръщам се към теб, защото зная, че мисълта ти е винаги с мен.

Възстанових стария си дом между къщите на арабите, в малкия оазис с палмите. Там се старая, доколкото мога, да не мечтая. Там пиша и работя, когато имам настроение.

Когато се видях в униформата си на колониален офицер, сред палещия въздух — 43 градуса, — който прогони туристите, артистите и журналистите, стори ми се, че съм с чужд човек, чието присъствие гледах с изненада... Толкова различен беше Макс, който до неотдавна се разхождаше из булевардите и се радваше на един живот, така далечен от сегашния. На теб само, двойнико мой, който знаеш тайната ми, мога да призная, че колкото и да е тежко, заминаването ми действа добре. Струва ми се, че все пак съм успял да възвърна част от самоконтрола си след непредвидения удар, който ми разби живота.

Най-страшното е, когато се поддавам на изкушението да отворя малкия портфейл, даден ми от нея, за да видя портрета ѝ, на който е така учудващо истинска.

От нея получих, в писмо на татко, само една мила, братска бележка. Дългите описания на Кристиан ме информират много повече за нея, тъй като татко почти не я споменава. Надявам се поне усилията ми да не са били напразни и той да не подозира нищо... Впрочем напоследък баща ми е погълнат от приготовленията за женитбата на Кристиан. Като вижда желанието ѝ и като знае колко ценен човек е Ведран, той не е могъл да откаже, още повече че съзнава мъката, която неговата собствена женитба беше причинила на Кристиан. Може би се е примирил по-лесно, защото е изпълнен с радост от скорошното си бащинство; това личи от писмата му, които идват често. Обикновено говори рядко за очаквания си син, сякаш се страхува да не би да изпитвам някаква ревност. Последния път ми писа тези неочаквани думи, че разчита на мен, ако той изчезне, да бдя над малкото и над майка му, която ще се чувства много самотна във Франция. Той ги

поверява на мен и на Кристиан, чието великодушно сърце познава, въпреки че сега то принадлежи на Ведран.

Разбира се, отговорих му, че може да разчита на мен.

Той е безкрайно признателен на жената, която озарява есента на изпълнения му с грижи живот и която му донася една неочаквана радост чрез това дете.

Чувствам, че и самата тя се радва много.

В часовете, в които се усещам изпълнен със смелост и великодушие, си казвам, че подкрепян от мама, би трябвало да се радвам, както сигурно и тя се радва на онзи свят, за възнаграждението, което небето му изпраща в края на живота му.

Жак, моли се мама да ми помогне да намеря забрава за слабостта, която ме измъчва...

Няколко часа по-късно.

В момента, в който щях да затворя писмото, за да го изпратя, се получи съобщение по радиото, което потвърждава новината, че между Алжир и Мароко са се появили бунтовници. Това е развлечението, което желязът тъй горещо, за да ми помогне да се отърся от мисълта, която ме преследва навсякъде и постоянно. Заповедта изисква незабавно изпращане на един отряд, в който, благодарение на Бога, ще участвам и аз.

Целият ни пост е обхванат вече от треската на заминаването. Товарят припасите и вода.

Разбираш, че в трескавата атмосфера, която цари наоколо ми, сантименталните тревоги остават на втори план. Трябва да прегледам запасите и въоръжението на отряда.

Надявам се, че новината не е само слух. Радиото съобщава, че въстаниците са се отдръпнали към вътрешността на страната.

Сбогом или по-скоро — довиждане, скъпи Жак. Разчитам на твоите молитви, за да ме закрилят, и с цялото си сърце оставам твой.

Ако волята Божия е да не се върна от експедицията, кажи й, че до последния си дъх съм мислил за нея. Това

признание я моля да запази само за себе си.
Прощавай, скъпи приятелю!

Макс

Х

От деня, в който Франсоа д'Ервил узна, че неговият син е по следите на въстаниците, остра тревога сви сърцето му. Той си налагаше да я прикрива, единствените хора, пред които я признаваше, бяха Кристиан и отец Жак. Те обаче бяха не по-малко разтревожени, като знаеха дръзкото безстрашие на Макс. Всички се стараеха да прикриват безпокойството си от Мерцедес, за да не повлияят на деликатното ѝ състояние. Младата жена се чувстваше и без това изнервена, защото новините идваха много рядко. От време на време се появяваха кратки известия. Неочаквано един вестник съобщи, че бунтовниците успели да прикрият следите си, като променили посоката, в която ги преследвал дотогава отрядът, командван от поручик д'Ервил. Изплашени от тайнственото изчезване на бунтовниците, Мерцедес и Кристиан настояха Франсоа д'Ервил да отиде в министерството, за да вземе по-точни сведения.

Младата жена очакваше завръщането на съпруга си с трескаво безпокойство. Часовете и минутите ѝ се виждаха безкрайни. Когато го видя да влиза с пребледняло лице и блуждаещ поглед, Мерцедес извика и се вкопчи в ръката му. Неговите устни потрепераха.

— Какво? Какво има? Ранен ли е?

— Да...

— Тежко ли?

— Да — повтори той тихо и като направи явно усилие, опита се да обясни: — Бунтовниците се скрили между скалите и ги нападнали от засада: Както винаги, Макс защитава и командва войниците си с безумна храброст, но един куршум го засегнал смъртоносно в гърдите...

Мерцедес повтори почти безгласно:

— Смъртоносно засегнат!...

Бледа, залитаща, тя се вираше в отчаяното лице на съпруга си, сякаш не можеше да повярва още ужасната истина. Кристиан, разплакана, се спусна точно навреме напред, за да я задържи в ръцете си.

През първите дни, които последваха ужасната новина, тя се затвори в упорито мълчание, от което излизаше само от съчувствие към скръбта на съпруга си.

След това, една хубава слънчева лятна утрин, към края на мъчителната нощ, която изтърпя с твърдост, тя чу развълнувания глас на Франсоа д'Ервил, който питаше доктора, изправен до леглото ѝ:

— Момиче или момче?

— Момче, едно хубаво момче...

Младата жена намери сили да повдигне към него очите си, които той обичаше толкова много, и да промълви:

— Това е вашият някогашен малък Макс, който идва отново... Аз съм толкова щастлива, мили, колкото не е възможно...

За пръв път след оня ужасен ден тя видя отслабналото му лице да просиява за миг...

В деня, когато отец Жак беше въведен при нея, Мерцедес бе сама. Кристиан беше излязла за малко, за да приеме една посетителка. С първия поглед, с който я обгърна, той я видя бледа, наведена над детето, което съзерцаваше жадно.

Тя промълви с печалния си и толкова трогателен глас:

— Това е всичко, което ни остава от него! Вие ще му бъдете кръстник, нали? За да стане такъв, какъвто той го желаше! На вас мога да призная: без да подозирам, аз го убих... защото той замина, за да избяга от мен! Това е ужасно...

Като повдигна очи към духовника, разбра колко много е страдал той от смъртта на Макс...

— Аз също... тъй като го насърчавах да замине, имам известна отговорност. Но той умря геройски... Да бъде благословен, а споменът за него да живее вечно в нас...

Сълзите на Мерцедес се търкулиха върху лицето на невинното създание, което беше прегърнала.

— Може би моят син ще има по-късно сестричка... Ще я възпитам да бъде кротка и мила, а не опасна чародейка. Тази, която Макс познаваше, е погребана заедно с него в сърцето му.

С широко движение ръката на духовника прекръсти главицата на детето и това движение беше за Мерцедес като Божие опрощение.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.